

ETROL
minden gyógyszer-
rogueriában

2.45: Hírek. — 4:
Rekszárd. Előadás.
Verdi: Aida. —
időjárás, hírek.

pera.
verseny.
nionikus hangv.
hangv.
18: Wieniawski:

onikus hangv.
karének.
ón. 20.40: Strauss
e.
műveiből hang-

ofón.
szkij: Anyegin c.
gv.
erettdalok. 20.15:
nika.

lis 25.
ofón. 12.30: Hi-
nekar. 17: Hírek.
em. 19: Grammo-
Diótörő szvit. —
5: Rádiózenekar.

ó házikvartettjé-
0: Hírek. 12.05:
12.35: A cigány
Hírek. 1: Pontos
Hírek. 4.10 Sásdi
Potnos időjelzés,
tudunk, de rosz-
5.25: A Fejes-
senye. 6.25: Mit
s Mária dalestje.
zetközi Vásár és
nyasás. 8: A ber-
ubay hangverse-
Magyarország
tsége képvisel-
eriség Dalkör és
s Munkásdalkör
seny után: Pon-
hírek. Majd: A
i. honvédegylog-
senye.

ai indulók.
hangv.
e.
gv.
ene. 22.15: Cho-
szletek.

ene.

etéseik

keres villa-
b. Léb, Str. Mä-

Eőser tehén és
tehéntől fejt
wartz Ignác
Reg. Ferdinand

állapotban le-
endézést. Cim a

idő kiszolgáló-
éttérment Baia-

ősegéd, aki ro-
perfektül bírja,
katrendező má-
ik. Ajánlatok
előléseivel Fer-
Sibiu külden-

parkettes szoba
kül május 1-re

KELETBEN
ET LELKE:

XIV. ÉVF. * 91. SZAM
Cluj—Kolozsvar, 1931
április 25 Szombat
5691 ÉV Ijar 8

Uj Kelet az egyetemes erdelyi
és bászagi zsidóság politikai
napilapja
Erdélyi utánnymodás bank a
Bászák megjelölésével engedély
meg
Híreket nem küldünk vissza
megörösítésre nem vállalkozunk

Taxa post
platite in num
No. 224.716-S

Ara 5 lej

Szerkesztőség és Kiadóhivatal
Mr. Baron L. Pop (y. Brassau
necsi) 10 szám, Telefon 9-71

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Félévre 600 lej
Negyedévre 220 lej
Egy hónapra 80 lej

KULFOLDI

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Egy évre 10 dollár
Egy hónapra 1 dollár (vagy ennek
megfelelő pénsum)

Hirdetések tarifa szeriál
kötetnek fel

UJ KELET

Jorga miniszterelnök ígérete

Románia zsidóságát az új kormány gazdasági és politikai programján kívül közelről érinti a kérdés: milyen álláspontot fog elfoglalni ez a kabinet a zsidósággal szemben. Általános kisebbségi politikájának keretén belül lesz-e kellő megértés benne a zsidóság specifikus vallási és közoktatási problémáival szemben? S ugyancsak közelről érint bennünket az a kérdés is, vajjon el van-e határozva ez a kormány arra, hogy a kellő energiával törje le az antiszemita agitációt, megvédve a zsidó lakosságnak gyakran fenyegetett élet- és vagyonbiztonságát.

Jorga professzor, az új miniszterelnök egy nappal a hatalom átvétele után kijelentette, hogy nincs programja, hogy egyik napról a másikra akarja megoldani a felmerülő aktuális kérdéseket. Minthogy pedig programot nem adott a kormány, egyelőre nem is áll módunkban állást foglalni vele szemben. Mindenesetre történt ebben a kérdésben is egy indirekt megnyilatkozás a miniszterelnök részéről, amelyből következtetni lehet arra, hogy nemis intenciókban, szép elhatározásokban nem szűkölködik az ország legújabb kormánya sem.

Miron Christea patriarcha az egek urának áldását kérte az új kormány működésére. Jorga profszor miniszterelnöki minőségben megköszönte az áldást egy, a patriarchához intézett levélben, amely a összes bukaresti lapokban napvilágot látott. A miniszterelnök nem elégedett meg a köszönettel, hanem felhasználta az alkalmat arra, hogy energikus szavakban itélje el azokat a lelképásztöröket, akik pápi hivatásukat nem a szeretet, hanem a gyűlölet eszméinek terjesztésére igyekeznek felhasználni. A sötétség propagandistái ellen ki kel Jorga professzor s utatkozik az ellen, hogy egyes papok megzavarni igyekezzenek a tömegek lelki nyugalomát ezekben a különösképpen nehéz, vésztiósló időkben.

Jorga felhívja a patriarchát, hogy vegye le a pápi ruhát az ilyen egyékről, hogy könnyebben utólrhesse őket a polgári hatóságok büntető keze. Az ország fejlődése a miniszterelnök szerint csakis az összes polgárok harmónikus és békés együttműködésére érhető el. Azok tehát, akik gyűlöletet, viszályt és ellenségeskedést szítanak, az országnak okoznak súlyos károkat.

Kívánatos lett volna, ha a miniszterelnök ezeket a gondolatokat programatikusan és nyílt formában enuniciálta volna, a patriarchához intézett levélben foglalt célszók helyett. De így is jó. Alkalmunk volt megtudni, hogy az új miniszterelnök hive a rendnek

NE KIVÁNJJA INGYEN A LAPOT,

mert nekünk is pénzbe kerül

Sürgösen küldje be előfizetési hátralékát az „UJ KELET“-nek

Tábornokok, tanárok és egy államtitkár szerepe a prefektusok listáján Titulescut okozzák egyes miniszterek a barátságtalan fogadtatásért, amelyben a francia sajtó az új kormányt részesítette

A Le Temps figyelmezteti Jorgát, hogy maradjon az alkotmányosság útján

Dr. Hodor Viktor lett Kolozs megye, Grigore Filipescu Ilfov megye prefektusa. Választási kartell, — tárgyalások indultak meg a kormány és a liberálisok között

Brandsch Rudolf, a kisebbségek alminisztere ma délben egy órákor letette az esküt a király kezébe

Bucuresti-Bukarest, április 24. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A ma délutáni bukaresti lapok közlik az új prefektusok listáját, amely több meglepetéssel szolgált az országnak. A listából nyilvánvalóan kitűnik, hogy a kormány igyekezett minél nagyobb felületű személyiségeket állítani a megyék élére. Erre vall az is, hogy a prefektusok között szerepel Grigore Filipescu, a Vlad Tepes liga elnöke, valamint magasrangú katonatisztek és egy egyetemi tanár is. Minthogy azonban Jorga a csatolt területeken alig néhány párt-hívével rendelkezett, a lista összeállítására meglehetősen nehézségekbe ütközött. Ezzel magyarázható, hogy az erdélyi prefektusok között igen sok regáti is van, akik aligha ismerhetik a specifikus helyi viszonyokat.

Az erdélyi prefektusok listája

- Alsófehér: Onisifor Borcea.
- Arad: Măicănescu ezredes.
- Bihar: George Sofronie tanár.
- Brassó: Axente Banciu tanár.
- Csik: Dinu Storojanu.
- Kolozs megye: Dr. Hodor Viktor tartományi igazgatósági államtitkár.
- Fogaras: Jon Bondea.
- Hunyad: Cămpănu Elie esperes.
- Máramaros: Sion Bemir ezredes.
- Maros: Dr. Vasile Cupărescu.
- Naszód: Alexandru Lambrino.
- Udvarhely: Traian Popa tanár.
- Szilágy: Aurel Catana volt rendőrprefektus.
- Szatmár: Jon Puscasiu lelkész.
- Szörény: Gheorghe Butoi.
- Szeben: Jon Borcea.
- Szamos: Victor Motogna nemzeti pársztpárti szenátor.
- Nagyküklüllő: Alexandru Procopoviciu csernovici egyetemi tanár.
- Kisküklüllő: Stefan Methes oklevéltári igazgató.
- Temes-Torontál megye: Nicolae Bazarlia újságíró, volt török miniszter.
- Háromszék megye: Toma Metaxa.
- Torda: Grigore Popescu volt tanfelügyelő.

Meglepetést keltett dr. Hodor Viktornak, Kolozs megye prefektusává való kinevezése, annál is inkább, minthogy dr. Hodor államtitkári rangban van, tehát de jure nem nevezhető ki egy alacsonyabb méltóságra. Valószínű, hogy Hodor dr. a

tartományi igazgatóságon betöltött tiszt-sége mellett egy delegációt kapott a kolozsvári prefektúra ügyeinek girálására. Csernovic megye prefektusa Daschivici tábornok, Lapusna megye prefektusa pedig Mironescu tábornok lettek.

Brandsch Rudolf kisebbségi alminiszter nyilatkozik programjáról

A politikai életnek egy másik erdekes és bennünket, kisebbségeket érintő eseménye az, hogy Brandsch Rudolf az új kisebbségi alminiszter ma délben egy órákor letette az esküt a király kezébe.

Az eskütételnél Jorga miniszterelnök és Hönigberger Rudolf evangélikus lelkész asszisztáltak. Az eskü letétele után a király német nyelvű beszédet intézett Brandschhoz, annak a reményének adva kifejezést, hogy Románia kisebbségei ebben a kinevezésben is jelét látják a jóakaratsnak és annak, hogy a kisebbségeket egyenjogú polgároknak tekinti az állam. Brandschot azután Jorga is üdvözölte.

Az Uj Kelet munkatársának alkalma volt ma délelőtt beszélgetést folytatni az új kisebbségi alminiszterrel, aki a következőkben nyilatkozott terveiről:

Egyformán szívesem viselem az összes kisebbségek ügyét

— Egyformán szívesem akarom viselni az összes romániai kisebbségek ügyét. Szükségem van arra, hogy képviselőim támogassanak munkámban és éppen ezért nemcsak elvárom, de egyenesen felkérem őket, hogy minden, a kisebbségeket érintő kérdésben forduljanak bizalommal hozzám. Nem fogok különbséget tenni szász voltom ellenére sem magyar, zsidó, vagy a német kisebbségek között. A kisebbségi alminisztérium létesítését Jorga professzor történelmi érdemének tartom. Az ő személye garantálja, hogy resztoromnál meg lesznek adva a komoly munka lehetőségei. Remélem, hogy minden kisebbségi sérelem komoly megoldást fog nyerni.

— Programot egyelőre nem adhatok, miután csak most tanulmányozom tárcám

munkakörét. Mindenesetre meggyőződéssem az, hogy a kisebbségi alminisztérium létesítése jelentős lépéssel viszi előre az ország lakói közötti megértés ügyét s ezzel az állam konszolidálását. Két közvetlen célom van: minden panaszt objektíven megvizsgálni és gyorsan elintézni s a miniszterelnököt állandó kontaktusban tartani a kisebbségi problémákkal. Feladatom lesz javaslatokat kidolgozni és a kormány elé terjeszteni a kisebbségek minden tevékenységi ágát illetően. Remélem, hogy reális és alapos, komoly munkát fogok végezhetni. Nem mint politikus, hanem mint specialista nyertem megbízatásomat. Jorga professzortól.

Brandsch Rudolf péntek délután már megkezdte tevékenységét a miniszterelnök ségen, ahol ideiglenesen Tilea volt alminiszter szobáját foglalja el. Előszobája egyelőre üres, valószínű azonban, hogy nemsokára a kisebbségek kegyelmes urának megszaporodnak a látogatói.

(h. e.)

A német párt hivatalos kommunikéje

Érdekes pikantériája egyébként Brandsch Rudolf kinevezésének, hogy a német párt, amelynek elnöke dr. Hans Otto Roth, nem a legbarátságosabb viszonyt tartotta fenn az utóbbi időben az új alminiszterrel. Brandsch kinevezése már csak ezért is meglehetősen kellemetlenül érintette a párt ambiciózus fiatal elnökét. A német párt vezetői egyébként értekezletet tartottak, amelyen hivatalosan is állást foglaltak Brandsch Rudolf kinevezésével szemben. Az erről kiadott (Folytatás az 5-dik oldalon)

és nyugalomnak, amelynek fenntartásáért miniszterelnöki és belügyminiszteri minőségében személyesen is felelős.

A patriarchához intézett levél tekintélyét nagymértékben emeli az is, hogy attól a miniszterelnöktől jön, aki egyuttal a bukaresti egyetem rektora is és aki, mint az ország legnagyobb tudósa és tanítója, a kellő erkölcsi autoritással is rendelkezik. Jorga két évtizeddel ezelőtt az antiszemita mozgalom előharcosai közé tartozott és Cuza professzor oldalán küzdött. Azóta elváltak egymástól a két ember utjai. Jorga nem a gyűlölködő, hanem a

konstruktív és megértő nacionalizmust hirdeti ma és alig néhány héttel ezelőtt a parlamentben drasztikus formában mondta meg véleményét Cuza lelkeket bódító és agyat sötétítő tevékenységéről. Az antiszemita mozgalom forrongása idején azonban nem emelte fel szavát a kellő határozottsággal és nem egyszer tett olyan kijelentéseket, amelyek, ha nem is jelentették az antiszemita megmozdulások nyílt apróbálását, még kevésbé voltak az erőszakosságok elleni tiltakozásnak tekinthetők.

Jorga professzor most a hatalom csucsán áll. Alkalma van közvetlen közelről tapasztalni, hogy mily végtele-

nül nagy és helyrehozhatatlan károkat okoztak az országnak azok, akik felelőtlen propagandával a gyűlölködést szítják s rendbontásokra uszítanak a lakosság körében.

Hinni szeretnők, tehát, hogy Jorga miniszterelnöki és belügyminiszteri minőségében a kellő energiával fogja biztosítani a rendet, amelynek megvédésében őt, a nacionalistát senki hazafiatlansággal meg nem fogja vádolhatni. Es reméljük, hogy Jorga, mint professzor, miniszterelnöki autoritását arra fogja felhasználni, hogy a szeretet, a békesség s a harmónikus együttélés gondolatát propagálja.

Expressz intervju Jorga professzorral, az új miniszterelnökkel

„Nincs szükségem párthívekre“ — mondotta a miniszterelnök musceli párthíveinek, akik négy héttel ezelőtt pártoltak át George Bratianu szervezetéhez. Jorga legfőbb ideálja: átadni helyét azoknak, akik török magukat utána. Portrék az új kormány tagjairól

Bucuresti-Bukarest, április 24. (Az Uj Kelet tudósítójától). Az új kormány már teljes erővel dolgozik. Programja azonban nincs és így senki sem tudja, milyen meszeszemenő terveket főznek ki a gyakran összeülő minisztertanácsokon. A miniszteriumokban szokatlan csönd honol. A tisztviselők suttogva beszélnek egymással. A parlamentek kilincselésének, magánosok és kijárók intervencióinak — egyelőre legalább is — véget vetett az új rezsim. Minden írásbeli kérvény utján nyer elintézt. A közoktatásügyi miniszteriumban — ahol Jorga az ur — csak az iktatóhivatalig lehet eljutni. A belügyminiszteriumban — az installálás alkalmával — az új miniszterelnök felhőborodva állapította meg, hogy az előszoba, a folyosók, sőt még az udvar is tele van audienciára váró emberekkel, szolgálataikat felajánló párthívekkel. Jorga egyetlen gesztussal kiűrtette az épületet:

Nekem nincs politikai klientélám

— Senkit sem fogadok audiencián. Nekem nincs kielégítésre váró politikai klientélám...

Uj hang, új szellem. A tisztviselők arról beszélnek, hogy rövidesen ismét megitzedelik őket... Ha magánemberrel munkaidő alatt szóba állnak, fegyelmi elé kerülnek. Akinek valami személyes panasza van, lakásán kell felkeresnie az illetékes reszortminisztert. Jorga példának okáért még az újságírókat is lakásán fogadja. A Bonaparte-szösszén lakik az új miniszterelnök, vöröstéglájú csinos villában, amelyet az állam ajándékozott szolgálatait elismerésül a kiváló tudósának. A Clopotari Vechi 1. szám alól, ahol Maniu lakik, egy héttel ezelőtt idekerült a posztoló rendőr, a kapu előtt detektívek teljesítenek szolgálatot.

Egy felsült hódolódelegáció

A csinos, kertés udvaron delegáció várakozik Jorgára. A jámbor emberek Muscel megyéből valók s mintegy három-négy héttel ezelőtt kiléptek Jorga politikai szertéből, hogy George Bratianuhoz pártoljanak. Jorga megjelenik az ajtóban. A delegáció vezetője zavartan nyújtja jobbát. Jorga végignézi:

— Mit keresnek itt?
— Félreértésről volt szó, excellenciás uram. Valaki felelőtlenül tárgyalt George Bratianuval
— És most mit akarnak?
— Hódolatunkat szeretnők kifejezni
— Nincs szükségem párthívekre!
— De kérem, mi egy percre sem hagyjuk el Önt.
— Nincs semmi baj. Önök George Bratianu pártjában is igen jó hazafiak lehetnek.

Tömondatokban nyilatkozik az új miniszterelnök

A leforrázott delegáció kismfordált, a társaságunkban levő amerikai újságíró pedig intervjujt kér. Jorga mosolyog.

— Gyermekkori emlékei, miniszterelnök ur?
— Nincsenek.
— Kedvenc olvasmányai?
— A jó könyvek.
— Melyik volt az első műve?
— Nem fontos.
— Ha még egyszer huszéves volna, mihez kezdene?
— Ugyanazokat a ballépéseket követném el és ezek ugyanazon tragédiához vezetnének.
— Mi az ideálja?
— Hogy átadjam a helyemet azoknak, akik török magukat utána.
Az intervjujának vége, — a hatvanéves miniszterelnök a tudományos világban általános elismert történész — visszavonul. Jorgáról tudni kell, hogy a román parlamentben az utóbbi tíz esztendőben ő mondotta el a legtöbb beszédet. Románia egyik legnagyobb szónoka. A bukaresti egyetem rektora, a román akadémia tagja, a Valea de munteni szabadegyetem megalapítója. Zseninek tartják, több mint harminc nyelven beszél, lapjában mindennap megírja a maga vezércikkét. Éles szárkáz-musa sok ellenséget szerzett számára, de

ő is tud gyölni. Tanára volt a királynak s ma is bizalmas tanácsadója. Hogy teljes legyen a kép, ma esküdt ellensége Cuzának.

Az új miniszterek portréja

A kormány legmarkánsabb figurája kétségkívül Argetoianu, ez a flegmatikus természetű, nyers, de rendkívül nagy felkészültségű ember. Diplomátának készült, orvosi doktorátusa van és belügyminisztere volt Averescu második kormányának s földművelésügyi miniszter Bratianu Joneel utolsó kormányában. Képzett kögazdász, a külföldi tőkével való együttműködés híve, acélos energiájú ember.

Jorgának egy másik kiváló munkatársa Cantacuzino professzor, a munka- és egészségügyi tárcák vezetője. Világhírű biológus s valamikor aktív résztvevő a szocialista mozgalomban.

Kétségkívül egyik legtekintélyesebb figurája az új kormánynak. Hullámos ösz-

haju, zömök ember.

Erősen sántitva, botjára támaszkodva jár. Homo novus a kormányban Jonescu Sisesti, az új földművelésügyi miniszter. Tipikus szakember. Vezérigazgatója volt a miniszteriumnak, amelyet ma vezet. Rendkívül képzett teoretikusa a mezőgazdaságnak és ezenfelül kiváló szervező erőnek is ismerik. Végül új ember a kormányban Valcovici közmunka- és közlekedésügyi miniszter. Fiatal ember. Mérnök, a temesvári politechnikum egyik megalapítója és vezetője. Jorgának feltétlen híve és belső barátja. Stefanescu Amza generalis és Manoilescu egészítik ki Jorga személyiségekből álló kormányát, amely a bel- és külföldi közvélemény általános meglepetésére vette át az ország sorsának irányítását. Az új kormány első ténykedései között igen sok szimpatikus intézkedés szerepel. De Bukarestben senkinek sem tudja megmondani ma, hogy meddig fog élni s mit fog csinálni Jorga professzor kormánya. Hátszegi Ernő

Tizezrek kísérték utolsó útjára Elderscht, az osztrák parlament volt szocialista elnökét

Bécs, április 24. Az osztrák nemzeti tanácsban ma gyászülés volt az elhalt Eldersch elnök és Simon Geissler keresztényszocialista képviselő emlékére. Eldersch temetése délután volt impozáns részvét mellett. A temetési menet a Franz Joseph-Quain és a Ringen át a parlament elé vonult, ahol a koporsót katafalkára helyezték. Itt várakoztak a temetési menetre Miklas szövetségi elnök, a szövetségi kormány tagjai, Ender dr. kancellárral az élükön

és a diplomáciai kar. Miklas elnök tartotta az első bucsuzató beszédet, amelyben Eldersch a realpolitikust méltatta, Ender dr. szövetségi kancellár beszédében kiemelte az elhunyt köztársaságűségét, majd a szocialdemokraták képviselőjében Ramek, volt kancellár mondotta el a gyászbeszédét. Ezután a koporsót ismét a gyászkoocsra helyezték s az újra megalakult menet tizezrek sorfala előtt haladt tovább.

Bethlen István miniszterelnökségének tízéves jubileumán a zsidó kérdésről is nyilatkozott

A miniszterelnöknek az I. T. A. részére adott nyilatkozata szerint a magyarországi zsidóság sorsa semmi kívánni valót sem hagy maga után

Budapest, április 24. Gróf Bethlen István magyar miniszterelnök igen érdekes nyilatkozatot adott a Zsidó Távirati iroda munkatársának, amelyben válaszolt a magyarországi zsidóság helyzetét kormányzásának tíz esztendeje alatt.

— Magyarországon a zsidók és a keresztények közötti kapcsolatok csaknem azonosak a háboru előtti helyzettel. Az a tény, hogy az 1919 évi bolszevista forradalomban a zsidók vezető szerepet játszottak, kétségtelenül erős lendületet adott az antiszemita mozgalomnak. Az elmúlt tíz év alatt azonban az antiszemitizmusnak a közvéleményre való befolyása lényegesen vesztett erejéből. A numerusz klauzusz annak a korszaknak köszönheti bevezetését. A numerusz klauzusz ugyan ma is érvényben van, de lényeges módosításokon ment keresztül és levetette magáról az offenzív jelleget. A numerusz klauzusz bevezetése nem csupán antiszemita befolyásra vezethető vissza, hanem azon adottságokra, amelyek szükségessé tették az egyetemi hallgatók számának korlátozását. Magyarország elveszítette területének háromnegyed részét. Mintegy négyszázezer tisztviselő, ügyvéd és orvos tömörült össze a sulyosan megcsonkított ország területén, amely nem tudott mindannyioknak foglalkozási lehetőséget nyújtani. Annak ellenére, hogy a numerusz klauzusz ma kevésbé irányul a zsidók ellen, mégis az a véleményem,

hogy mindazok, zsidók és nemzsidók, akik ma szabad pályákra akarnak lépni és az egyetemeket népesíteni, azok csak növelik az intellektuális proletáriátus sorait. Ha meg is tudom érteni az akadémikus pálya iránti becsvágyat, mégis meg kell mondjam, hogy a mai körülmények között egy ilyen általános törekvés, praktikus szempontból nem igen kívánatos. Nem kétkedem abban, hogy mihelyst javulni fognak a viszonyok, a numerusz klauzusz is teljesen le lesz építve.

— A gazdasági krízis sulyosabban érintette a zsidóságot, mint az ország lakosságának bármelyik részét, miután a zsidók főképpen a kereskedelmet üzik, amely a gazdasági depresszió idejében a legsulyosabban szenved. Egy könyv fekszik most előttem, amely rendkívül érdekes statisztikai kimutatást tartalmaz a zsidók részvételéről a különböző foglalkozási ágakban. A kereskedőknek 40 százalékát zsidók képezik. A mezőgazdaságban a zsidók között is jelentéktelen számot tesznek ki a zsidók. Kétségtelen, hogy a zsidó kereskedő rendkívül sulyos helyzetben van ma. Az ország nagy területeinek elszakítása, a lakosság számának ilyen módon való csökkenése, az általános gazdasági krízis, amely Magyarországot is elborította, mindezen tényezők egyesültek abban, hogy a zsidó kereskedő működési területét összezsugorítsa. Mégis el kell ismerni, hogy a zsidók konstruktív és alkotó tényezőket képvisel-

OLCSÓ

Gyermekkoocsik, biciklik, játékok!
Schuster Emilnél — Cluj

Nyomor,

Cluj-Kolozs

Kelet tudósítói könyv fekszik a jeligéjében ez a Zsidó Diákság kis könyv az éves kálváriá oldalba a könyvnyomornak, a déseknek azt az erdélyi zsidó titz évben átvett kis füzet, megsegélyző meg Erdély zsidó közvélemény ezeknek a kéreken nem lehet ezek azonnali akikhez intézték

Az élő zsidók ezek a szavak. hez, amely még minden erejével hangokra, mely küzködések és zsidó diákság... „Gondolt-e Ön az erdélyi zsidó sulyos teherkén jelenét és az gondját?”

Ha vaikai fel csak egy lehet zsidóság, szenvedésben még nemzeti létének és intellektuális megalázkodik és egy egész néptérhe nehezedik pedig ha végig oldalt, amelyen Zsidó Diákságét ad az erdélyi zsidó diákság kell, az erdélyi lásra váró, nagddig csak nagy Erdélyben.

Változatos göstatistikák, amiben napvilágot impérium változkor a kolozsvári ság száma az ősképviselte. Csak és a cuzista pr egyetemen 689-r diákok száma. 1920—21-ben 2622.7 százalék 1921—22-ben 11.7.3 százalék, 1922—23-ben 7.1926—27-ben 7.5.5 százalék, 1928

Nem kevesebbet, mint azt, hogy ság létszáma a addig csökkent, közelítette az klauzusz.

Es ilyen küzdel kereszttul, mig edo számig eljutott. k nélkül idézzük a kedett a zsidó dia

Hogyan klauz

... harcolt azé jék itthon, vagy emberfeletti erőfe egyetemek kapuiburkolt numerusz a felelőtlen elemek szenvedéseket elvislönbböző akciók me

INGYENTÜZIFÁT

még nem kaphat, ellenben 65 lejért házhoz szállít Önnek egy mázsa aprított tiszta bükkszász tűzifát a

FISCHER-FATELEP

TELEFON 1300

Strada Enescu 15 (Gyufagyár u.)

Az autótulajdonosok

között már évek óta szokássá vált, hogy az autójukat, ha több benzint és olajat fogyasztott, mint új korukban, nehéz reáfizetéssel kicserélték újra.

Részben igazuk volt, mert minálunk nem voltak az autójavitó műhelyek nyugati mintára úgy berendezkedve, hogy a megváltozott hengereket a legnagyobb pontosságra újból köszörüljék, mert a motor élettartama és kifogástalan működése elsősorban a hengerek — dugattyúk — szelepek és a főtengely állapotától függ. De egy ilyen precíz munkát végző hengerköszörülő gépek a beszerzése majd nem egy félmillió leit igényel, de annak a pontossági határa az ezredmilliméterrel egyenlő.

A valóság nálunk az, hogy primitív gépekkel, drága pénzért nem szolgáltatják azt, amit az autótulajdonosok elérni akartak volna.

Ezért van igazuk az autótulajdonosoknak.

Leszállított árak mellett, vegyileg fest, tisztít „UNIO“ Cluj

Az Erdélyi Zsidó Diákszegélyző súlyos kérdéseket intéz az erdélyi zsidóság lelkiismeretéhez

Legtöbbet tűr, legtöbbet szenved, mégis a zsidó diákság éri el a legjobb tanulmányi eredményeket a kolozsvári egyetemen

Intézményesen kell megoldani az erdélyi zsidó diáknymor összes problémáját. A Diákszegélyző kis füzeté erdélyi zsidósága elé tárja a zsidó diákság nyomorát és teljesítményét

Nyomor, küzdelem az életért és tanulmányokért; ez jellemzi a zsidó diákok életét

Cluj-Kolozsvár, április 24. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Tetszetős külsejű könyv fekszik előttünk. Alig egy év terjedelmű ez a kis füzet, amely az Erdélyi Zsidó Diákszegélyző kiadványa, de ez a kis könyv az erdélyi zsidó diákság tízéves kalváriáját tárja fel. A tizenhat oldalba a könyv szerzői beprérelték a nyomornak, a megaláztatásnak és a szenvedéseknek azt a hosszú sorozatát, amely az erdélyi zsidó diákság fölött az utóbbi tíz évben átviharzott. Segélykiáltás ez a kis füzet, melynek oldalairól a Diákszegélyző megdöbbentő kérdéseket tesz fel Erdély zsidóságának. Az erdélyi zsidó közvélemény legmélyéig kell hatálnak ezeknek a kérdéseknek. Kérdések, amelyek nem lehet napirendre térni, mert ezek azonnali feleletre várnak azoktól, akikhez intézték őket.

A diákszegélyző kérdései

Az élő zsidó lelkiismerethez szólnak ezek a szavak. Ahhoz a zsidó lelkiismerethez, amely még nem mozdult meg a maga minden erejével azokra a felsíró panaszhangokra, melyek évről-évre törnek elő a küzködések és nyomorúság fertőjében élő zsidó diákság lelkéből.

„Gondolt-e Ön már valaha is arra — kérdezi a füzet negyedik oldala — hogy az erdélyi zsidó diák a saját sorsán kívül súlyos teherként viseli az egész zsidóság jelenét és az egész zsidóság jövőjének gondját?”

„Ha valaki felelni akar erre a kérdésre, csak egy lehet a válasz: Nem. Az erdélyi zsidóság, szenvedéssel telt kisebbségi életében még nem gondolt arra, hogy nemzeti létének és jövő életének záloga: az intellektuális zsidó ifjúság nyomorog, megaláztatódik és küzködik, bár vállairra egy egész nép jelenjének és jövőjének terhe nehezedik. Senki nem gondol erre, pedig ha végiglapozzuk azt a tizenhat oldalt, amelyen keresztül az Erdélyi Zsidó Diákszegélyző tisztá keresztmetszetet ad az erdélyi zsidó diákság helyzetéről, meg kell látnunk, hogy az erdélyi zsidó diákság problémájával számolni kell, az erdélyi zsidó diákság léte orvoslásra vár, nagy ügy, melynek súlyát eddig csak nagyon kevesen látták meg Erdélyben.

A zsidó diákok létszám-statisztikája

Változatos görbét mutatnak azok a statisztikák, amelyek ebben a kis füzetben napvilágot láttak. Elénk tárul az impérium változás első néhány éve, amikor a kolozsvári egyetemen a zsidó diákság száma az össz-diákság 26 százalékát képviselte. Csak néhány év telt el ezután és a cuzista propaganda hatására az egyetemen 689-ről 158-ra apadt a zsidó diákok száma. Beszédes számok ezek: 1920—21-ben 26 százalék, 1921—22-ben 22,7 százalék, 1922—23-ban 19,7 százalék, 1923—24-ben 11,3 százalék, 1924—25-ben 7,3 százalék, 1925—26-ban 6,5 százalék, 1926—27-ben 7 százalék, 1927—28-ban 5,5 százalék, 1928—29-ben 5,8 százalék.

Nem kevesebbet jelentenek ezek a számok, mint azt, hogy az erdélyi zsidó diákság létszáma a kolozsvári egyetemen addig csökkent, míg félszázalékkal megközelítette az 5 százalékos numerusz klauzusz.

„Es ilyen küzdelmeken ment a zsidó diák keresztül, míg eddig a minimális százalék számig eljutott. Ime: minden kommentár nélkül idézzük a könyvből, hogy mit cselekedett a zsidó diák:

Hogyan értünk el a numerusz klauzuszig

... harcolt azért, hogy tanulni engedjék itthon, vagy a külföldön; sokszor emberfeletti erőfeszítéseket tett, hogy az egyetemek kapuiban őrt álló, nyílt, vagy burkolt numerusz klauzusz kikerülje és a feleltelen elemek által rázúdított fizikai szenvedéseket elviselje.”

... heteket és hónapokat töltött el különböző akciók megszervezésével és le-

bonylításával, hogy fenntarthatassa a menzát nemcsak a saját számára, hanem épségben átadhassa az évről-évre egymást követő diákgenerációnak is.”

... s csak mindezek után ért rá, hogy a tananyaggal is megbirkózzék.”

„Nem csodálatos-e hát, hogy az erdélyi zsidó diákság ilyen körülmények között nem pusztult el egészen?”

Es mindezek a szenvedések, mindezek a küzdelmek nem viselték meg a zsidó diákság életét. A Diákszegélyző könyvecskéjében megtaláljuk az erdélyi zsidó diákság tanulmányi statisztikáját. 1919-től 1929-ig bezárólag 359 orvos, 65 jogi, 31 gyógyszerész, 14 tanári diplomát nyertek el a zsidó diákok a kolozsvári egyetemen. A zsidó diákság végzettségi aránya 18 százalék és ezzel a számmal az egyetem végzettségi rekordját vitték el. Csak az utóbbi évek fantasztikus gazdasági nehézségeiben lankadt le az energia. A Diákszegélyző könyvecskéje ezt is megmagyarázza:

A zsidó diákok rekordja

„Az egyetemi statisztika szerint a zsidó hallgatók számaránya az utóbbi tíz évben a nemzsidó hallgatókhoz viszonyítva 13

százalék, végzettségi számarányuk ezzel szemben 18 százalék volt. Öt százalékkal nagyobb tehát a végzettségi, mint a létszámarány. Es mekkora lehetne ez a különbség diákságunk javára akkor, ha minden idejét, minden energiáját a tanuláshoz szentelhette volna! Ha nem kellett volna zsidósága miatti háttérbeszorított-ság mellett gazdasági magáraltaltsága terhére is viselnie!”

A zsidó ifjúság igenis heroikus szívóssággal és kitartással őrizte pozícióját az egyetemen és rekordot ért el a tanulmányi eredményekben. Es ha diákjaink utolsó tíz évi végzettségét feltüntető táblázat mégis azt mutatja, hogy 1928—29-ben — ugyanakkor, amikor a velünk sorsközösségben élő magyarság 40 diákja végzett — egy ügyvéd és három orvos képezte a zsidó intellektuális utánpótlását, ugyennek nem a zsidó ifjúság volt az oka, hanem maga a zsidóság, a szülők társadalma, amely mindaddig elhanyagolta a gyermekeiről való intézményes gondoskodás természetes kötelességét.”

Ezek a Diákszegélyző könyvecskének a szavai. Megoldást is ad a kis könyv. Van az erdélyi zsidó diákságnak egy menedékhelye Kolozsváron; a kolozsvári zsidó

Ujabb borzalmas gyilkosság tartja izgalomban a magyar fővárost

A budapesti Imperiál szálloda egyik szobájában meggyilkolva találták Szendrei Margit 16 éves cukorkaárusnőt

„Ez megérdemelte sorsát” — írta egy cédulára a gyilkos. Tomkó Béla magánhivatalnokban vélik a tettest

Budapest, április 24. Az Imperial-szálloda ma éjszaka gyilkosság történt. Egy férfi, aki magát a bejelentőlapon Tomkó Béla magánhivatalnoknak tüntette fel, kés szurásokkal megölt egy leányt, akit feleségének jelentett be. A férfi reggel egy-negyed hétkor távozott a szállodából s azóta nem tért vissza. Félnyelkor a szállópincér hiába kopogtatott a szoba ajtaján, semmi választ nem kapott. Ekkor feltörték az ajtót s így fedezték fel a gyilkosságot. A rendőri bizottság a szobában egy cédulát talált, amelyen e sorok állot-

tak: „Ime a nő, aki szélhámoságot akart elkövetni! Ez megérdemelte sorsát!”

A délelőtti órákban jelentették a főkapitányságra, hogy a Bodogfaj-mozgó 16 éves cukorkaárusnője, Szendrei Margit eltűnt. A nő egy Tibi nevű ismerősével volt vacsorázni, majd este tizkor visszatértek, végignézték a darabot s éjfélkor együtt távoztak. A leányt azóta sem lákásán, sem a mozi tájékán nem látták. A mozi alkalmazottai felismerték az áldozatban a leányt.

A detektívek a délelőtti folyamán a szállóbeli bejelentőlapon megadott helyen is jártak s ott megtalálták Tomkó Gáspár kőművest, aki elmondotta nekik, hogy fia, Tomkó Béla 210 pengő utulajdoni-tása után két héttel ezelőtt a szülői lakásról eltűnt s azóta nem tudnak róla. A rendőrségen azt hiszik, hogy a tettest Tomkó Béla követte el, akit köröznek, de azért más irányban is folytatják még a nyomozást, mert még kétségtelen, hogy a nyom tényleg helyes-e.

Északspanyolországban több autonóm köztársaság létesítésére indult meg erőteljes mozgalom

Átszervezik a hadsereget, Leverték a cadizi tengerészlázadást

London, április 24. Zamorra spanyol miniszterelnök Madridban a lapok munkatársai előtt tett nyilatkozatában hangzott, hogy az országban helyreállott a rend és nyugalom. A kormány teljes erővel dolgozik az újjászervezés nagy munkáján. A legutóbbi minisztertanács újra foglalkozott a tökéltáramlás kérdésével s megállapította a szükséges rendszabályokat. Ezeket a külföldi pénzintézetek spanyolország expozitúráinak vezetői is elfogadták s felajánlották támogatásukat a kormány törekvéseire. Ezzel egyidejűleg a szindikalista szakszervezetek elnökét letartóztatták. Őrizetbe vétele a szakszervezetek irodáiban házkutatásnál talált bombákkal, fegyverekkel és robbanóanyagokkal áll összefüggésben. Ugyancsak Cadiz délspanyol hadikikötőben kommunista ügynökök agitációja folytán tengerészlázadás volt, de a kormánynak sikerült erővel eszközökkel elfojtani a zendülést.

Madridból jelentik, hogy a minisztertanács megállapította az új köztársasági esküszöveget. Foglalkoztak még a

hadsereg átszervezésének ügyével s azt a döntést hozták, hogy az egész tisztikarnak becsületszóval kell fogadnia, hogy monarchista irányban nem fognak agitálni. Akik erre nem volnának hajlandók, azokat megfelelő nyugdíjjal szolgálaton kívüli állományba fogják heyezni. A kormány elhatározta még, hogy általános amnesztiát ad a külföldön tartózkodó összes katonaszökevényeknek és azokat az emigránsokat, akik saját anyagi erőikkel nem tudnak hazatérni, államköltségen szállíttatják haza.

A Daily Express szerint Észak-Spanyolországban több autonóm köztársaság létesítése iránt erőteljesen folyik a mozgalom. A függetlenségre törekvők azt akarják, hogy a Madridtól való függés minél lazább legyen.

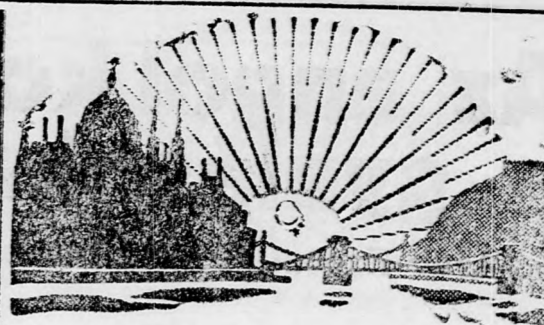
Spanyol-Marokkóban a helyzet kritikus

London, április 24. Madridi jelentések szerint Spanyol-Marokkóban a helyzet továbbra is rendkívül kritikus. A zavargásokat és rendbontásokat nem sikerült

még likvidálni. A tömeg meglincselte Capaz ezredet, aki a zavargások első napján a tüntetőkre sortűzet vezényelt. Csaknem hasonló sorsra jutott Algeniraszban Muslera tábornok is, akit ellenforradalmi mozgalomban részességgel vádoltak. A tömeg körülvette a villáját s a lakásból kihurcolt tábornokot olyan súlyosan bántalmazta, hogy késedelem nélkül kórházba kellett szállítani.

A cadizi tengerészlázadás részeseit letartóztatták. Hadbírósg fog itélkezni felettük.

Most már csaknem valamennyi ország elismerte Spanyolország köztársasági államformáját.

Budapesti Nemzetközi Vásár

1931 MAJUS 9—18

Nyugat és Kelet árucseréjének hatalmas piaca

2000 gyáripari szakma, a mezőgazdasági exportáru és a kézműipar termékeinek felvonulásával. Nemzeti pavilonok a külföldi ipar számára.

50 százalékos utazási kedvezmény Romániában a visszatárazásnál Magyarországon úgy az oda, mint a visszautazásnál.

Vízummentes határátlépés!

Felvilágosítás és vásárigazolvány kapható:

Budapestben,

a vásáriródnál, V. Alkotmány ucca 8. Clujban: az EUROPA (Sardev) megbízottjánál dr. Iuliu Mezey, Piata Unirii és a Cie Int. de Wagons Lits cluji fiókjánál, Piata Unirii 18. és az „Európa”-nál, „Hermes”-nél Birou de Voiaj si Casa de Schimb Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 13. Ezenkívül Nagy-Románia összes nagyobb városában, ahol e két utazási iroda fiókja, vagy a vásár közvetlen tb. képvisellete működik.

Menza. Ez az egyetlen diákintézmény, mely megoldhatja a diákkérdést. A Diákszegélyző füzeté erre vonatkozólag is intézményes megoldást ajánl, amelynek ismertetésére még visszatérünk. (—lay)

iciklik, játékok!
Inél — Cluj

rtékben járultak fejlődéséhez. Az dományban, a ke- iparban jelentős nak. Számos zsidó nerek, így példá- amu udvari taná- tközsegi illusztris ner Adolfot, dr. rankl főrbabikat, ilési képviselőt és urópai híru publi- a „Pester Lloyd”- ot tett Magyaror- sidósága két fele- ömörült. A zsidó neolog csoporthoz h asszimilálódtak, regi formák kö- szervezet az állam en részesült és a yi és vallási tevő- mány támogatá- rlnők beszédére

várható. Budapest- ológiai intézet idő- jobbára derült és hható. A hőmérsék- ben 16 fok Celsius

vezetőlenek a fran- egyezés külátásai. francia-olasz-angol társai változatlanul gn Office tengeré- iték a francia me- zását. Irányadó kö- a francia jegyzék lkalmas a fennálló ére.

ÜZIFÁT

lenben 65 lejért egy mázsa aprisáb tűzifát a

FATELEP

1300 (Gyufagyár u.)

donosok

zokássá vált, hogy benzint és olajat rukban, nehéz rea- rra.

mert minálunk itó műhelyek nyu- ndezkedve, hogy a eket a legnagyobb szörüljék, mert a kifogástalan műkö- rerek — dugattyuk ngely állapotától eciz munkát végző a beszerzése majd igényel, de annak ezredmilliméterrel

hogy primitív gé- nem szolgáltatják nosok elérni akar- autótulajdonosok-

Cluj

Az angol kormány újra felvette a tárgyalásokat a Jewish Agency-szal

Az Arab Executive választ be sem várva, kezdte meg az angol kormány a Jewish Agency-szal a tárgyalások második felét

Weizmann szeretné, ha helyette direktórium kerülne a Cionista Világszervezet élére

Cluj-Kolozsvár, április 24. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Megírta az Uj Kelet, hogy az arabok szélsőséges magatartása miatt a Jewish Agency és az angol kormány közötti tárgyalások második része bizonytalan időre eltolódott. Ez a hír komoly aggodalomra adott okot és jogosan, mert nyilvánvaló, hogy a tárgyalások második részének eredményeivel áll vagy bukik a néhány hónappal ezelőtt megjelent Macdonald levél jelentősége és éppen azért szenvedett halasztást a cionista kongresszus összehívása. Már pedig ismeretes, hogy milyen hatalmas erőfeszítések árán sikerült Weizmannnak és az exekutívának kiharcolni a kongresszus elhalasztását és azt is tudjuk, hogy a tárgyalások megszakadása még bizonytalanabbá tenné az amugy is súlyos politikai helyzetet és ezzel illuzórikussá tenné a júniusban összehívó kongresszus jelentőségét is.

A legújabb londoni jelentés értelmében az angol kormány mégis a tárgyalások újrafelvételét mellett döntött, amely érthető megelégedést váltott ki cionista politikai körökben. Az angol kormány, — amint megírta az Uj Kelet, — Londonba hívta meg az arab exekutívát a földfejlesztési terv megvitatására. Bár a kormányhoz még nem jutott el az arab exekutívát hivatalos válasza, a kormány azonban tudomásul vette az exekutívának az arab sajtóban megjelent nyilatkozatát, mely szerint nem vesznek részt a tárgyalásokban és nem akarnak delegációt küldeni Londonba. Ennek jegyében az angol kormány közös konferenciára hívta meg a Jewish Agency képviselőit. A tárgyalások függetlenül az arab exekutive esetleges elhatározásától, április 22-én kezdetét vették Londonban.

A Cionista Világszervezet küszöbén, a súlyos külpolitikai problémák mellett, igen súlyos belpolitikai kérdések foglalkoztatják a Cionista Világszervezet körét. Ezek a problémák különösen a küszöbön levő vezetőségváltás és a pártközi egység megteremtése körül forognak.

A Cionista Világszervezet hivatalos sajtóorgánuma, a Haolám, legutóbbi számában, vezető helyen foglalkozik a vezetőségváltás kérdésével. Dr. Weizmann — írja a Haolám — mély sajnálattal venné, ha a kongresszus minden előzetes terv nélkül ol-

daná meg a cionista exekutív elnöki kérdését. Weizmann ismételt hang-súlyozta, hogy semmi szín alatt nem hajlandó újra elvállalni a Cionista Világszervezet elnöki tisztjét. Ez a tény a kongresszus egyik legégetőbb kérdésévé teszi a vezetőségi kérdést. Eppen ezért rendkívül fontossgal bír az, hogy a cionista tábor képviselői, nem mint előző, minden terv nélkül üljenek össze, abban a reményben, hogy a kongresszuson kialakuló helyzet valamilyen összetakolt megoldást fog kitermelni, hanem már jóval a kongresszus előtt készítsék el a kérdés megoldási tervét. Nevek és esetleges jelöltek megnevezése nélkül, a Haolám, a vezetőség kérdésével kapcsolatban, megállapítja, hogy a kérdés megoldása nem lehetetlen, ha a kongresszus létre tud hozni egy olyan koalíciós exekutívát, amelyben a cionista pártok vezető egyéniségekkel képviseltetik magukat. Ebben az esetben lényegesen enyhülni

fog a megválasztandó elnök személyére nehezedő teher és a legidősebb és legtapasztaltabb cionisták között a kongresszus meg fogja találni a Világszervezet vezetésére legalkalmasabb személyiséget, anélkül, hogy felülkerekedne „a forradalom” és az ismeretlenbe való ugrás szükségessége.

A Haolám vezércikke, — amely a hivatalos álláspontot tükrözi vissza — ha burkoltan is, de arra mutat, hogy Weizmann visszavonulása nem személyi momentumokra vezethető vissza, hanem mindenképp a nagy pártközi koalíció egyengetését célozza, amelynek egyik igen súlyos ütköző pontja maga Weizmann személye. Amennyiben ez a koalíció, amely a mai politikai adottságok mellett szinte égető szükségesség, a kongresszus folyamán még sem jönne létre, ebben az esetben nem valószínű, hogy Weizmann Chaim újra elvállalja a Cionista Világszervezet vezetését.

Az 550 méteres hullámhosszon a budapesti nemzetközi vásár híreit adják

A budapesti rádió érdekes előadása a Budapesti Nemzetközi Vásárról. A rádió hallgatói érdekes részleteket tudhatnak meg a Budapesti Nemzetközi Vásárról

Budapest, április 24. Leleményes a mai propaganda. Igénybe vesz minden eszközt, hogy elmondja a közönségnek mindazt, ami tudnivaló és aminek ismerete szükséges ahhoz, hogy mindenki hozzáférhessen az egyes termékek, vagy akciók által nyújtott előnyökhöz. Magyarországon, sőt egész Délkelet-Európában a leghatalmasabb propagandát a május 9-én megnyíló Budapesti Nemzetközi Vásár fejti ki. Propagandáját, figyelemztetéseit, felhívásait mindenütt megtaláljuk. Szinte természetes tehát, hogy híreit ott találjuk a budapesti rádió programjában is.

Érdekes ezt a munkát megfigyelni. Nincs nap, hogy Budapest leadásai legalább délben ne hozzanak a vásárra vonatkozó híreket. Most az utolsó hetekben pedig egyenesen pergőtűzzé lett ez a munka. Nagy megtakarítás ez a közönségnek, mely ezelőtt — ha a lapjában esetleg nem figyelte meg a vásárra vonatkozó tudnivalókat, le-

vélben volt kénytelen Budapestre fordulni, hogy megtudja igaz-e, hogy a belföldön 3.20 P., a külföldön pedig 4.— P. a vásárigazolvány ára. De hányan vannak, akik ma sem tudják, hogy május 4-től érvényes a vásárigazolvány 50 százalékos utazási kedvezménye, nem tudják hogyan juthatnak lakáshoz, kell-e vizum, stb. Minderről a budapesti rádió állandóan felvilágosítást ad.

A legérdekesebb ezek között a hírek között a vásár előadássorozata, mely április 25-én este 7 óra 40 perckor indul meg Bársony Oszkár, az IBUSZ vezérigazgatójának „A BUDAPESTI NEMZETKÖZ VÁSÁR ÉS IDEGENFORGALOM” című előadásával. A német nyelvű közönséghez szól Vértes Emil, a vásár alelnökének előadása, amely április 28-án este 9 óra 30 perckor kezdődik. Az előadás kedélyes tárgyalás és kórseta a vásár területén. Mindent megtudunk belőle, ami a vásáron új és érdekes lesz. Az előadás-

sorozatot a vásár társelnöke Magyar Pál zárja le május 7-én este 8 órára hirdetéssel. Ez újból a magyar közönségnek szól. A kiváló közgazdász és az elismert publicista mesteri kézzel rajzolja meg ebben az előadásban a vásár gazdasági hátterét és jelentőségét és mondja el rövid szavakkal azt: miért kell mindenkinek és miért érdeke mindenkinek május 9—18. között felkeresni a Budapesti Nemzetközi Vásárt.

Wilkins és Eckener az északi sarkon adtak egymásnak randevut

Bázel, április 24. Wilkins küszöbön álló expedíciójával kapcsolatban rendkívül figyelemreméltó és érdekes nyilatkozatot tett Wilkins egyetlen német munkatársa, Willinger dr., a baseli „Nationalzeitung” munkatársának. Willinger dr., aki a bajorországi Freiburgból származik, közölte, hogy Eckener hajlandónak nyilatkozott Wilkins tengeralatti útjával párhuzamosan a Graf Zeppelinnel startolni északsarki expedícióra. A Nautilus és a Graf Zeppelin az északi sarkvidéken találkoznak.

Dr. Willinger azután élesen elítélte azokat a híreszteléseket, melyek szerint az északsarki torpedóút fantasztikus kaland lenne. Csupán az Arktis körülményeit kell jobban szemügyre venni, hogy ennek ellenkezőjéről meggyőződhesünk. Willinger szerint a sarki zónában a jégtakaró vastagsága legfeljebb négy-öt méter. A jégkéreg a sarki áramlatoknak megfelelően a Szipéria—Grönland vonalon a grönlandi partok közelében a legvastagabb, míg a sark körül csak két méter körüli. Jéghegyekkel a sark körül nem lehet számolni. Ezzel szemben a sarkvidéken a jégtörölődések veszélyt jelentenek és ezek miatt nagy óvatossággal kell működni. A Nautilus 220 kilométert tud viz alatt megtenni, azonban nyári időben olyan nagy jegmentes területek vannak, hogy legfeljebb hatvan, kedvezőbb esetben negyven kilométert kell viz alatt megtenni.

A tengeralattjáró utasainak száma Willinger szerint legfeljebb husz lesz. Wilkins kapitányon kívül a következők vesznek részt a Nautilus útján: Ellsworth ismert norvég sarkkutató, Sverduop svéd óceánografus, egy amerikai geológus és Willinger dr., mint hajóorvos és egyúttal mint nehézségmérések szakértője. Azonkívül a Hearst-sajtó egy képviselője, egy mozioperátor és egy fényképész. A legénység tizenkét főből áll. Érdekes, hogy Lady Drumond Hayt, aki a Graf Zeppelin számos útján is résztvett és aki szintén jelentkezett a Nautilus útján való részvételre, Wilkins kapitány visszautasította, hasonlóan járt több amerikai is, akik százezrekig menő összegeket ígértek egy hajójegyért. Wilkins kapitány bátor felesége azonban Bergenig elkíséri férjét.

A Nautilus a brokkingi hajógyárban uttrakészen áll. A tengeralattjáró előreláthatóan május 5-én érkezik Londonba, ahonnan folytatja útját Bergenbe. Bergenben beépítik a tudományos műszereket. A tengeralattjárónak Bergenből való elindulásáig még számos tudományos értekezletet tartanak. Ha nem következnek be váratlan események, úgy Wilkins az Alaszkáig terjedő sarkvidéket akarja átkutatni.

— Hondurasban még folynak a harcok. Londonból jelentik: Newyorki jelentések szerint Honduras északi részében a harcok még folynak. A polgárháborúban minél egy száz ember vesztette életét.

— Madeira lakossága nem akarja megadni magát. Londonból jelentik: A Press Association funchali táviratai szerint Madeira lakossága nem akarja magát a portugál kormány csapatok kényekedvények megadni. Az ultimátumot elutasították s a szigetlakók most védelmi állásokba helyezkednek, hogy felvegyék a harcot a kormány csapatokkal. A partok mentén mindenütt lövészárkokat ásnak és berendezkednek a védelemre.

kommuniké s és megelégedé miniszteri áll ben, hogy ez mint a német vős lesz. Sajr niszteri állás tékes tényező kérdezték. Er párt, amidőn Rudolf kineve teljes akciósza naiban, mint s

Bucuresti-Bt Kelet tudósító élénken komm francia sajtó fogadja Jorga francia külü lapja, a rendi vezércikkben f számában az u azt írja, hogy T hiusulása kizár nek tulajdonit lescu), akiknek felvétele ellen Le Temps nem miért ragaszkod toianuhoz és T lescu kormányt egyuttal a pártó rantálta volna. esetre figyelme hogy maradjon s azt írja, hogy s a kormány dikt má el.

Titu mad

Ugyanilyen ér konzervatív Le restig” cím alatt zásának ad kife szági események megoldást adhat A francia lapok éles polémia foly A Jorgát támog Dinu Cieslanu p lanságának és ü ezeket a cikkeket kárt okoznak az sok viszont Titu francia sajtóban szerzőségével. K tagjai hangoztatt ellen, aki még r magát arra, hogy vagy sem. Titu utazott, ahol hárt

Junius sok kif

Mint azt már írtuk, akár össze mentet, akár nem színűség szerint választásokat, ar felkészülnek. A között, egyes bu utóbbi napokban

A jelenlegi kor kartell árán szer a parlamenti töb rása után a nemz orientálódhatott két tényleges ve Manoilescu éppen kezdtek el tárgya lások egelőre, a tartanak még s Franasovicí veszv ben. Nincs kizárv

FÖLDY MIHÁ LELKE. Ára 204. kedés Kvár frank könyvjegyzékeket.

NŐI KALAPOK legnagy legjobb legdiva legolcsó

„MISS” Kalap Cluj. volt Kosnt

Meghívó

a Banca de Credit Mărunt si Economie S. A., Cluj, 1931. május 3-án, vasárnap

délelőtt 11 órakor a Neológ Hitközség Calea Regele Ferdinand 52. sz. alatti ta-

nácstermében tartandó

1930. évi V. rendes üzletévi közgyűlésére

Tárgysorozat:

1. Az Igazgatóság és Felügyelő Bizottság jelentéseinek ismertetése.
2. Az 1931. üzletévi nyereség hovatordítása és a felmentvények megadása.
3. Az alapszabályok 6. szakaszának módosítása.
4. Választások.

5. Esetleges indítványok. **Figyelemztetés.** Esetleges indítványok csak az esetben tárgyalhatók a közgyűlésen, ha azok az intézet hivatalos helyiségében az 1931. április 30-ig bezárólag írásban benyújtatnak.

A mérleg, valamint veszteség-nyereségszámlák, továbbá az igazgatóság és fel-

ügyelő bizottság jelentései a hivatalos órák alatt az intézet helyiségében megtekinthetők.

Határozatképtelenség esetén a közgyűlés 1931. május 10-én délelőtt 11 órakor ugyanott fog megtartani, amely azonban a megjelentek számára való tekintet nélkül fog határozni.

VAGYON	Mérleg-számla 1930. december 31	TEHER	
Készpénz	226.919	Alaptőke	2.000.000
Váltótárca	10.173.474	Alaptőke emelésre befiz.	276.250
Láttra szóló bankkövetelések	3.719.147	Tartalékalap	100.000
Követelések testvérintézeteinknél	1.028.679	Kétes követelések tart.	66.527
Berendezés	222.455	Bernhard Kaan segélyalap	255.395
Átmeneti tételek	72.966	Foundation követelése	421.922
		Kötött betétek	8.577.560
		Szabad betétek	1.910.014
		Folyószámla hitelezők	112.734
		Átmeneti és jövő évi kamatok	10.600.308
		Fel nem vett osztalékok	412.027
		Nyereség	45.972
			74.954
	15.443.640		15.443.640

Cluj, 1931. április 16.

Az Igazgatóság

A francia lapok barátságatlanul írnak a Jorga kormányról

(Első oldali cikkünk folytatása)

kommuniké szerint a német párt örömmel és meglepedéssel fogadja a kisebbségi alminiszteri állás kinevezését abban a reményben, hogy ez az intézkedés úgy az ország, mint a német kisebbség részére csak üdvös lesz. Sajnálja azonban, hogy az alminiszteri állás betöltésénél a németiség illetékes tényezőinek véleményét meg nem kérdezték. Erre való tekintettel a német párt, amidőn tudomásul veszi Brandsech Rudolf kinevezését, fenntartja magának a teljes akciósabadságot úgy a jelen pillanatban, mint a jövőre nézve.

Bucuresti-Bukarest, április 24. (Az Uj Kelet tudósítójától). Politikai körökben élénken kommentálják a tényt, hogy a francia sajtó meglehetősen idegenkedéssel fogadja Jorga professzor kinevezését. A francia külügyminisztérium hivatalos lapja, a rendkívül elterjedt Le Temps vezércikkben foglalkozott egyik legutóbbi számában az új kormány kinevezésével s azt írja, hogy Titulescu missziójának megfúszulása kizárólag azoknak a politikusoknak tulajdonítható (Argetoianu, Manoilescú), akiknek a miniszteri listába való felvétele ellen a pártok tiltakoztak. A Le Temps nem tudja megérteni, hogy miért ragaszkodott a király inkább Argetoianuhoz és Manoilescúhoz, mint Titulescu kormányalakításának sikeréhez, ami egyúttal a pártok közötti közeledést is garantálta volna. A francia lap mindenestre figyelmezteti a Jorga-kormányt, hogy maradjon az alkotmányosság útján s azt írja, hogy a parlament feloszlatása a kormány diktatorikus hajlamait árulja el.

Titulescu helyezte el a támadó cikkeket?

Ugyanilyen értelemben ír a jobboldali, konzervatív Le Figaro Madridtól—Bukarestig cím alatt. A francia lap csodálkozik az újságírók kiforgatásán, hogy a spanyolországi események után Romániában ilyen megoldást adhattak a politikai válságnak. A francia lapok cikkei körül rendkívül élénk polémia folyik a bukaresti lapokban. A Jorgát támogató nacionalista lapok Dinu Cesianu párizsi követ tapasztalatlanságának és ügytelenségének tudják be ezeket a cikkeket, amelyek rendkívül sok kárt okoznak az ország külhiteleknek. Mások viszont Titulescut gyanúsítják meg a francia sajtóban megjelent cikkek értelmi szerzőségével. Különösen a kormány egyes tagjai hangoztatják ezt a vádat Titulescu ellen, aki még mindig nem határozta el magát arra, hogy visszatérjen-e Londonba, vagy sem. Titulescu egyelőre Szinjába utazott, ahol három napig pihenni fog.

Juniusban sor kerül a választások kiírására

Mint azt már előző számunkban megírtuk, akár összehívják a jelenlegi parlamentet, akár nem, juniusban minden valószínűség szerint meg fogják ejteni az új választásokat, amelyre a pártok máris felkészülnek. A liberálisok és a kormány között, egyes bukaresti lapok szerint, az utóbbi napokban közeledés tapasztalható.

A jelenlegi kormány ugyanis választási kartell árán szeretné biztosítani magának a parlamenti többséget. Manoilescú kizárása után a nemzeti parasztpárt felé nem orientálódhatott a kormány, amelynek két tényleges vezetője, Argetoianu és Manoilescú éppen ezért a liberálisokkal kezdtek el tárgyalásokat. Ezek a tárgyalások egyelőre, az első próbálkozásoknál tartanak még s a liberálisok részéről Franasovici veszt részt a megbeszélésekben. Nincs kizárva azonban, hogy ezek a

FÖLDY MIHALY: KADAR ANNA
LELKE. Ára 204 lej. Lepage könyvkereskedés Kvár franko küldi. Kérjen ingyen könyvjegyzékeket.

NŐI KALAPOK

legnagyobb választékban, legjobb kivitelben, legdivatosabb formában, legolcsóbb áron kaphatók:

„MISS” Kalapszalon
Cluj, volt Kossuth Lajos uca 7. szám.

tárgyalások tényleges eredményre vezetnek. A választási kartell a kormány számára már csak azért is szükséges, mert egyébként a szenátusban semmilyen körülmények között nem tudnak többséget biztosítani. A szenátusok egy jelentős részét ugyanis hetven százalékban a nemzeti parasztpárti községi és megyei tanácsosok fogják megválasztani, ezenkívül pedig Erdély több megyéjében a nemzeti parasztpártnak biztosítva van a szenátori mandátumhoz szükséges relatív többség.

Jorga megfenyegeti a szabotáló tisztviselőket

Bucuresti-Bukarest, április 24. Ma reggel installálták hivatalába Popescu

kultuszminiszteri államtitkárt. A beiktatást Jorga kultuszminiszter végezte, aki felhívta a minisztérium tisztviselőit, támogassák teljes munkaképességükkel az új államtitkárt. Konstatálta, hogy ebben a minisztériumban eddig igen keveset dolgoztak. Amikor leszögezi, hogy a kormány nem politikai uton jutott uralomra, hanem mint a király bizalmi kormánya vette át a hatalmat, figyelmükbe ajánlja a tisztviselőknél, hogy nem átmeneti, vagy választási kormányt alakított, hanem hosszú ideig lesz uralmon. A tisztviselők ne szabotáljanak, hanem dolgozzanak. Az, aki nem akar dolgozni, adja be lemondását, mielőtt még ő maga menesztendő állásából.

A nagyváradai törvényszék szerdán felmentette, a kolozsvári vizsgálóbíró pénteken letartóztatta dr. Pop Nicolaiet

A törvényszék vádtaácsa már el is rendelte a harminc napos vizsgálati fogságot a fiatal orvos ellen

Cluj-Kolozsvár, április 24. (Az Uj Kelet tudósítójától). A kolozsvári ügyészség vizsgálóbírája, dr. Dunca Gergely ma feltűnést keltő letartóztatást fogantatott. Tudvalevő, hogy dr. Pop Nicolaiet fiatal kolozsvári orvos ellen a vizsgálóbíró letartóztatási végzést bocsátott ki, de dr. Popnak heteken keresztül nyomavestett és sikerült mindaddig lepleznie hollétét, míg a nagyváradai törvényszéken nem kellett bírak elé állnia, négy halálösvegű abortusz elkövetésével vádolva. A

nagyváradai törvényszék óriási meglepetést keltő ítéletében felmentette dr. Pop Nicolaiet és a fiatal orvos, most nyilván azzal a reménnyel eltelve jött vissza Kolozsvárra, hogy Nagyváradon történt felmentése után a kolozsvári vizsgálóbíró előtt sem érheti bántódás. Ebben a feltevésében csalódott dr. Pop Nicolai, mert dr. Dunca Gerő ma délelőtt beidézte és több óras kihallgatás után kihirdette előtte a letartóztatási végzést. Ez alkalommal két halálös végű magzatelhajtás vádja

nehezedik dr. Popra, akinek nagyváradai perében egyébként még nincs jogerős ítélet, mert az ítélet ellen az ügyész felfolyamodással élt. A kolozsvári törvényszék vádtaácsa azonnal összeült, pár perces tárgyalás után helybenhagyta a letartóztatásról szóló végzést és elrendelte az orvos ellen a harminc napos vizsgálati fogságot. Dr. Pop jogi képviselője utján fellebbezést élt az ítélet ellen. A táblai vádtaács ma, szombaton dönt a fellebbezés tárgyában.

Cătuneanu professzor Máramarosszigeten Cögálniceanu helyett a zsidókról tartott előadást

A szigeti zsidóság bojkottálni akarja az Astra mozgót

Sighet-Máramarossziget, április 24. (Az Uj Kelet tudósítójától). A szigeti Astra mozgóban csütörtökön feltűnést keltő előadást tartott dr. Cătuneanu kolozsvári egyetemi tanár. Az ismert antiszemita vezér a legadázabb antiszemita beszédet tartotta Szigeten, felhasználva azt a frazeológiát, amellyel a Cuza-féle LANC évek óta operál az ország közéletében. Cătuneanu professzortól megszokottak a hasonló antiszemita kirohanások és éppen ezért senki nem is csodálkozik. De önkéntelenül vetődik fel az a kérdés, hogy hogyan került Cătuneanu professzor éppen az Astra meghívására Szigetre, hogy antiszemita előadást tartson. Az Astra, a román közélet legéletképesebb és többszörösen államilag is támogatott intézménye, eddig még nem jelentkezett a nyilvánosság előtt antiszemita előadások rendezésével.

neanu professzort hívják meg Máramarosszigetre előadást tartani? A máramarosszigeti zsidóságot érthetően foglalkoztatja ez az önkéntelenül felvetődő kérdés. Rendkívül különösnek tűnik ez annál is inkább, mert Ilea László dr. egyike a nemzeti parasztpárt legexponáltabb vezetőinek Szigeten, akinek apósa dr. Lazar Sándor,

szigeti polgármester, sógora pedig dr. Lazar Illés országgyűlési képviselő. A szigeti zsidóság részéről most olyan irányú kezdeményezés indul meg, hogy társadalmi bojkott alá vegye az Astra mozit, amelynek termében az előadást megtartották, már annál is inkább mert a mozit jórészt a zsidó látogatóközönség tartja fenn.

A szigeti előadásnak érdekes előzményei vannak. Az Astra ottani csoportja Ilea László dr. elnök ötletére meghívta Cătuneanu professzort, hogy a nagy román író és államférfiről, Mihai Cögálniceanuról előadást tartson. Szigeten nagy plakátok hirdették az előadást és csütörtökön a szigeti román társadalom színe java meg is jelent az Astrában, hogy az előadást meghallgassa. Cătuneanu azonban nem Cögálniceanuról, hanem a zsidókról kezdett beszélni. Természetesen a beszéd nem volt szenvedély nélküli és nem is volt rövid: két órán át beszélt Cătuneanu a zsidókról. A közönség az izzó temperamentumu szónokot izgalommal hallgatta végig és tapssal jutalmazta meg teljesítményét.

Nagyszabású zsidó népgyűlés lesz vasárnap Marosvásárhelyen

Cluj-Kolozsvár, április 24. Vasárnap, f. hó 26-án illusztris zsidó vendégek érkeznek Marosvásárhelyre. Dr. Fischer József kamarai képviselő, az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség elnöke tesz eleget a vásárhelyi zsidóság többszöri meghívásának s egy széles keretű között megrendezett, nagyszabású mitinget tart előadást a zsidóság aktuális problémáiról, kitérve az erdélyi zsidó napi problémáira is. Előadásának ezen része különösen érdekesnek ígérkezik és azt nagy várakozás előzi meg. Dr. Fischer József hosszabb ideje nem volt már a marosvásárhelyi zsidóság körében s ép ezért a város zsidósága ünnepélyes formában kívánja fogadni az erdélyi zsidóság nagyszerű vezérégyéniségét. A reggel 8 órakor érkező vonatnál megjelennek a város zsidóságának vezetői és az egész ifjuság.

zsidó ország új zsidóságának. Hosszu évek óta él Palesztinában, ismeri az országépítés minden fázisát s ő volt az is, aki végigkálauzolta az új zsidó ország előkelőbb látogatóit a zsidó teremtő munka telepein.

Vásárhely zsidósága nagy érdeklődéssel várja kiváló vendégeit. Tiszteletükre a vasárnapi nap folyamán további nagyszabású ünnepeket, összejöveteleket rendez, melyekről olvasóinkat lapunk holnapi számában fogjuk tájékoztatni.

— Megnyílt a világ legfényesebb szállodája. Londonból jelentik: A világ legfényesebb szállodája, a Dorchester palota szálló megnyílt. Építése és berendezése 2 millió fontba került. Van benne 300 hálószoba, mindenik más-más stílusú butorzáttal.

— Ezeresztendei fegyház. Rómából jelentik: A szicíliai Caltanissettában mostanában ért véget egy per, amelynek aligha van mása a földön. A hírhedt Maffia vagy kétszáz tagja ült a vádlottak padján. A tárgyalás négy hónapig tartott, az ítélet hozatal negyvenórás tanácskozás után történt. A tárgyalás vége felé biztonsági okokból az egész esküdttörzs és a bírósági épületben hált. Százhuszhatárom vádlottat 3—30 évi, egyet élethossziglan való fegyházra ítélték. Együtt a vádlottaknak vagy ezer év fegyházbüntetést kell kitölteniök.

selnöke Magyar-
-én este 8 órára
Ez újból a ma-
l. A kiváló köz-
publicisztika mes-
eg ebben az elő-
asági háttérét és
a el rövid szá-
l mindenkinek és
inek május 9—
Budapesti Nera-

ner az északi
egymásnak
ut

Wilkins küszöbőa
pesolatlan rend-
és érdekes nyi-
s egyetlen német
er dr., a baseli
munkatársának.
a bajorországi
k. között, hogy
erikai tartózko-
alt Wilkinssal és
donak nyilatko-
atti utjával pár-
peppelinnel star-
dicióra. A Nau-
n az északi sark-

n élesen elítélte
et, melyek sze-
pedőút fantasztis-
supán az Arktis
ban szemügyre
enkezőjéről meg-
nger szerint a
lkaró vastagsága
er. A jégkéreg a
megfelelően a
ronalon a grön-
a legvastagabb,
k két méter kö-
ark körül nem
szemben a sark-
k veszélyt jelen-
nagy óvatosság-
Nautilus 220 ki-
megtenni, azon-
n nagy jegmen-
hogy legfeljebb
setben negyve
t megenni.

utasainak száma
eljebb husz lesz.
kivül a követke-
Nautilus utján:
vég sarkkutató,
grafus, egy ame-
inger dr., mint
mint nehézség-
Azonkívül a
iselője, egy mo-
nyképész. A le-
áll. Érdekes,
Hayt, aki a Graf
is résztvett és
ezett a Nautilus
Wilkins kapi-
hasonlóan járt
kik százezrekig
ek egy hajóje-
bátor felesége
iséri férjét.

kingi hajógyár-
a tengeralttjáró
5-én érkezik
folytatja utját
beépítik a tudó-
A tengeralttjá-
elindulásáig még
tekezetlet tartá-
znek be váratlan
ins az Alaszkaig
karja átkutatni.

fojnyak a harcok.
wyorki jelentések
részében a har-
árháboruban mint
életét.

nem akarja meg-
jelentik: A Press
táviratai szerint
akarja magát a
ok kényekedvének
ot elutasították s
lmi állásokba he-
ték a harcot a kor-
rtok mentén min-
nak és berendez-

SPORT

Lelkes hangulatban zajlott le a Haggibbor tisztújító közgyűlése

Dr. Eröss Vilmost, frenetikus ünneplés közepette újra az egyesület elnökéül választották

Cluj-Kolozsvár, április 24. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Csütörtökön délelőtt a tagok óriási érdeklődése mellett zajlott le a Haggibbor közgyűlése. Dr. Eröss Vilmos nyitotta meg a gyűlést, aki néhány szóval vázolta fel az egyesület elmúlt évi működését. Utána a szakosztályvezetők tartották meg beszámolóikat, amelyeket a közgyűlés dr. Fenichel József és Noszin Mór felszólalása után tudomásul vett. Ezután az új vezetőség megválasztására került sor, melynek névsora a következő:

Tiszteletbeli elnök: Dr. Fischer József.
Elnök: Dr. Eröss Vilmos.

Társelnökök: Dr. Brunner Sándor, Havas Ferenc, Kovács Miklós.

Tiszteletbeli alelnökök: Berger Árpád, Bergner Zoltán, Bernát Mór, Bocshán Géza, Fischer Kálmán, Gergely Dezső, Gutfried Adolf, Horváth Dezső, Jámber Ferenc, dr. Keppich Ákos, Lőb Béla, dr. Marton Ernő, Neumann Géza, Ritók Lajos, Rózsa Mór, Salamon Izsó, Szabó Jenő, dr. Vass Zoltán, dr. Weisz Jenő.

Elnöki tanács: Czinczár Imre, Czódik Jenő, dr. Fenichel József, dr. Gál Sándor, Gottlieb József, Grün Mór, dr. Havas József, Herczeg Tivadar, dr. Hirsch Elemér, Kasztner Ernő, dr. Kepes Imre, dr. Lázár László, Lőb Ödön, Lichtmann Aladár, dr. Ligeti Sándor, Noszin Mór, Radó Ernő, Rimóczy József, Salamon Ernő, Salamon Lajos, Schwartz Miksa, Wesel Károly, Világ Márton.

Főtákos: Kövály Sándor.

Titkárok: Zélig Lajos (futball), Rosenberg György (tennisz), Fischer Béla (vivő), Spitz János (vigalmi biz.).

Főjegyző: Spéter Imre.

Jegyzők: Hecht Márton, Klein Endre, Sonnenklár Márton.

Főpenztárnok: Deutsch Fülöp.

Pénztárnokok: A szakosztályok pénztárosai.

Főgondnok: Keszler Ignác.

Gondnokok: Friedmann Lajosné, Lessmann Károly, Rosenberg Soma.

Főellenőr: Gottlieb Mendel.

Ellenőrök: Zádor Árpádné, Harnik Ferenc, Radó György.

Fegyelmi bizottság: Dr. Dénes László, Dux Manó, dr. Elián Márton, Heller Ká-

róly, Herskó Béla, Rimóczy József, Spitzer Ferenc, Zádor Árpád.

Futball szakosztályvezetők: Salamon Lajos. Intézők: I. csapat: Hirsch Ernő, II. csapat: Lebovits Emil, ifjúsági: Grün Izsák. Szakosztályi tagok: Deutsch Ferenc, Farkas Ernő, Herskó Béla, Hirsch Gyula, Hönigsberg Miklós, Keszler Ignác, Rimóczy József, Wesel Károly. Szertáros: Lebovits Zoltán.

Vívószakosztályvezető: Zádor Árpád.

Tenniszszakosztályvezető: Gottlieb Lajos.

Asztali tennisz: Wasserstrom László.

Atletika: Dr. Schwartz Lajos.

Torna: Herczeg Tivadar.

Autó-Motor: Dr. Keppich Ákos.

Si-szakosztály: Benedek Pál.

Jéghokki: Zélig Lajos.

Úszó: Sugár Andor.

Turista: Zádor Árpád.

Vigalmi bizottsági elnök: Hirsch Gyula. 40 nő és 20 férfi tag.

Klub-bizottság: Erdős László, dr. Farkas Imre, Fischer Béla, Kahan Benő, Wohlheimer Pál.

Makkabi-bizottság: Engelberg Izidor, dr. Dénes László, Gottlieb Lajos, Kasztner Ernő, Kasztner Rezső, Wesel Károly.

Klub-ügyész: Dr. Hirsch Elemér, dr. Fenichel József, dr. Kepes Imre, dr. Lázár László.

Klub-orvosok: Dr. Gál Sándor, dr. Grünwald Ernő, dr. Havas József, dr. Kepes István, dr. Király Jenő, dr. Lasz Gyula, dr. Leuchter Zoltán, dr. Löbl Adolf, dr. Löwi Jenő, dr. Ornstein Sándor, dr. Rimóczy Sándor, dr. Rosenberg Ernő, dr. Szinétár László, dr. Traub Vilmos, dr. Weinberger Zsigmond.

Pálya-bizottság: Dr. Fenichel József, Kahan Benno, dr. Kepes Imre, Lichtmann Aladár, Noszin Mór, Rimóczy József, Sámson Mátvás, Schwartz Miksa.

A választások lezárása után a közgyűlés lelkes ünneplésben részesítette dr. Eröss Vilmost, az egyesület fáradhatatlan agitátusát elnökét, aki tizenegy éve töretlen kedvvel és áldozatkészséggel áll az egyesület élén. Eröss Vilmos köszönő szavai után Havas Ferenc a társelnök nevében mondott köszönetet a bizalomért, majd a közgyűlés lelkes hangulatban oszlott szét.

A csütöki ünnepnap sporteseményei

Haggibbor—KMSC 2:0 (0:0)

Cluj-Kolozsvár, április 24. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A tavaszi fordulónak egyre jobb formát mutató Haggibbornak ez a győzelme már csak azért is értékes, mert a KMSC, a szezonban nyújtott játéka és szép eredményei után biztos várományozást a két bajnoki pontnak. Eppen ezért érheti a legteljesebb elismerés a Haggibbor együttesét, amelynek munkáján megletszik Rézi hozzátért tréneri keze. A csütörtöki mérkőzésen a Haggibbor technikás, fair játékot mutatott, tetszetős és főleg eredményes kombinációkkal. Csatársora lövőképes volt, a bekkpár minden támadást szerelt, a half-sor pedig tempóirán küzdött és mindvégig ellátta labdával csatársorát. Egyenleg Sámson Havas, Zélig, Ordentlich, Weisz, Krausz és Barabás váltak ki az együttesből, de a csapat minden játékos elismerésre méltó agilitással küzdött. A mérkőzés egyike lett volna a tavaszi szezon legszebb küzdelmeinek, ha a KMSC nem durva, emberremenő játékkal akarta volna behozni ellenfele technikai és taktikai fölényét. Így a játék, különösen a második féldőben, amikor teljes egészében kidomborodott a Haggibbor fölénye, eldurvult s ennek eredményeként dr. Giurgiu bíró mindkét részről több játékost volt kénytelen kiállítani.

Az első féldő a védelmek játéka volt, melyben a Haggibbor bizonyult erősebbnek. Az eredménytelen játék durvaságokra ösztönözte a KMSC-t. Az első durva faultot Kinizsi II. követte el, akit Giurgiu bíró leküldött a pályáról. A második féldő heves Haggibbor támadásokkal indul és a fölény Weisz helyezett góljával jut kifejezésre. A KMSC heves iramot kezd az egyenlítésért, végül dr. Giurgiu bíró egyenlít — ha nem is a góiban, de a kiállításban, mert Márkot egy ártatlan faultjéért Kinizsi után küldi. A Haggibbor tovább folytatja a támadást. A 38-ik percben Rotsing II. a 16-os vonalon belül

lerugia Weiszt, mire Giurgiu kiállítja. A megített tizenegyet Krausz védhetetlenül küldi rendeltetési helyére. A játék ezután fokozatosan durvul el, a KMSC egyenlítés helyett durváskodik. A játék végén Szász és Zélig összemennek, a bíró mindkettőjüket kiállítja. A meccsnek néhány szenvedő hőse van, akik kisebb-nagyobb sérülésekkel uszták meg a mérkőzést. Giurgiu bíró erőlyesen és jól, bár olykor tulbuzgón bíráskodott.

Csapatok: Haggibbor: Sámson, Havas—Zélig, Márk—Ordentlich—Gancz, Rosenfeld—Weisz—Krausz—Barabás, Herskovits.

KMSC. Tosan, Kinizsi I.—Rotsing I., Kézdi—Rotsing II.—Mocianu, Kinizsi—Káli—Szász—Kinizsi II.—Beke.

Universitatea—KAC. 3:0 (1:0). A meccs biztos győztese az Universitatea volt, melynek a papírforma szerint nagy gólkülönbséggel kellett volna a mérkőzést megnyernie. A KAC azonban ezalkalommal erős ellenfélnek mutatkozott és majdnem meglepetést hozott a bajnoki táblán. Az Universitateának főleg a KAC védelem eredményes ellenállása, de elsősorban Szatmári klasszikus védése következtében erős tempóban kellett küzdenie a két pontért. A meccs tartalékos csapatok küzdelme volt, mert az U a Temesváron vendégszereplő Sepi és Deheleanu, valamint dr. Giurgiu nélkül vette fel a küzdelmet, míg a KAC-ból Schultz és Szabó Ricsi hiányoztak. A meccsen az Universitatea fölény nem jutott a gólarányban kifejezésre. A gólokat a jobb-összekötő és Abrudan (2) lötték. Fővényi kifogástalan bíró volt.

Összeállították az északi liga válogatottját. A kolozsvári liga csütörtök esti ülésén a következőképpen állították össze az északi ligának a nyugatiak elleni mérkőzésére:

Szatmári KAC, Kinizsi KMSC, Chifor Románia, Muresan, Dobosan, Deheleanu

(U), Bindea (U), Glecman NAC, Sepi U, Bodola NAC, Kocsis NAC. A csapat összeállítása sikerültnek mondható.

Cochet tennisz világbajnok a KAC nemzetközi vivőversenyén. A világrakciószámába menő Cochetet a KAC-nak sikerült egyetlen mérkőzésre lekötnie. Cochet ma nemcsak a kontinensnek, de az egész sportvilágnak legtünevényesebb tenniszjátékosa. Három éve tartja Wimbledonban a világbajnokságot és ugyancsak három éve a Davis Cup mérkőzéseket is ő nyerte meg a franciáknak. A mérkőzést 29. és 30-án tartják meg a KAC magyaroscai tennispályáin, előreláthatólag óriási érdeklődőzséggel jelenlétében.

Nagyvárad. Attila—NAC 3:2 (2:1). A

NAC mindvégig egyenlő ellenfele volt a jóképességű miskolci proficsapatnak.

Szekelyudvarhely. Hargita—STV 7:0 (3:0).

Gyulafehérvár. Unirea—Fraternitas 1:0 (1:0).

A liga csütörtöki ülésén kisorsolták a kerületi bajnokságokat. A sorsolás következtében a kerületi mérkőzéseket a következő sorrendben tartják meg:

Május 17-én. a) Szamos—Torda körzeti bajnokok Désen.

b) Várad—Szatmár bajnokok Szatmáron.

Május 17-én. A szamos-tordai meccs győztese a kolozsvári bajnokkal.

Május 31-én. A nagyvárad-szatmári bajnok a kolozsvári meccs győztesével.

Kutjepov él és állítólag egy moszkvai börtönben synylódik

Párizs, április 24. A Journal jelentése szerint Kutjepov orosz emigráns tábornok, aki Wrangel halála óta az emigráns orosz hadsereg parancsnoka volt s aki — mint ismeretes — rejtélyes körülmények között tűnt el a múlt évben Párizsból, a legújabb hírek szerint életben van.

A Journal szerint Kutjepov a moszkvai Lubianszka börtönben synylódik.

A párizsi lap híradását megerősíti

egy lengyel alattvaló vallomása, amelyet a varsói hatóságok előtt tett. Elmondotta, hogy Kutjepovot többször látta a moszkvai börtönben. Az illető lengyel állampolgárt ugyanis az orosz szovjet, mint politikailag gyanús egyént, lecsukatta és a moszkvai Lubianszka börtönbe záratta. A börtönből nemrég szabadult ki és az orosz-lengyel politikai fogolycsere akció keretében adták ki most Lengyelországnak.

Az európai uthalózat kiépítésével, a hajózható vizutak összekötésével és a vasutak automatikus összekapcsolásával akarja Albert Thomas megszüntetni a munkanélküliséget

Genf, április 24. Albert Thomas, a nemzetközi munkahivatal igazgatója hónapok óta folytatja az előkészítő munkálatokat az irányban, hogy javaslatokat dolgozzon ki az európai államok munkanélküliségének megszüntetéséről. Albert Thomas az európai tanulmányi bizottságnak ezeket a javaslatait az elmúlt napokban terjesztette be. Albert Thomas javaslatai közül különösebb figyelmet érdemelnek azok, amelyek külön európai munkahivatal létesítését és nagyarányú európai közmunkák közös végrehajtását tűzik ki célul. Albert Thomas azt hiszi, hogy két javaslatának elfogadásával meg lehetne kezdeni az európai államok munkanélküliségének leépítését. Az európai közös közmunkák közül Albert Thomas legnagyobb jelentőséget az európai uthalózat kiépítésének tulajdonítja, amely különösen a nemzetközi autóforgalom szükségleteit elégítené ki. Erre az uthalózatra valamennyi kormány véleménye szerint szükség van és éppen azért a terv végrehajtása nem ütközhetik nagyobb akadályokba. Albert Thomas külön-

sen a következő főutvonalak kiépítését sürgeti: Párizs—Bécs—Athén. Párizs—Berlin—Varsó—Moszka. Mérélegelni kellene a nemzetközi munkaügyi hivatal véleménye szerint a nagy vizutak hálózatának kiépítését is, közöttük a Rajna összekötését a Dunával és az északnémetországi hajózható vizutak összekötését a Dunának közlekedési rendszerével. Végül Albert Thomas javaslatában foglalkozik az európai vasutak automatikus összekapcsolásával, amely terv öt éven át 600.000 munkásnak adna munkaalkalmat. Az európai áramgázdálkodás egységesítését a belga kormány kezdeményezte az európai tanulmányi bizottságnál. Albert Thomas az európai tanulmányi bizottság májusi ülészakában azt a javaslatot fogja előterjeszteni, hogy az európai munkanélküliség leküzdésére irányuló javaslatait külön bizottságnak adják ki felülvizsgálás céljából. Legközelebb a nemzetközi munkahivatal igazgatótanácsa fog foglalkozni Albert Thomas javaslataival, amely most kezdte meg Genfben ülészakát.

HI

Uj Kelet
hátsági
Főszerkesztő
Felelős szerkesztő
Bukare
Hátzergi
Székelnek után
megjelölés

DR. HELF
SZOMBATON
TART KOLO
mozgalm
egyéni
és a Keren
Horra látogatja
mann, aki eg
gyogóbb szónol
ben érdemelte
rokonszenvét.
napot tölt K
sombaton este
termében a W
sikerének igérk
előadására elő
lők figyelmét

— Párbaj, a Párizsból jelentő gynevezett ameri-ságnak minősítik gyilkosság vádjá-ság elé Hourde-pésmester gyerr-ban volt vele. Mi-maradt, a cipész-nősült. A cipész-ido mulva szinté-ba kerültek. A cu-retfurdalást érzé-gével megcsalta. cára hosszú levél-barátjának, akit-ék bele a válásb-után elsőbbsen e-aztán revolverre-hogy párbajt viv-egy revolverük vo-ták halogatni, a-rikai párbajban-huzta a fekete g-bátorsága, a cul-lőjőn rá. A cukr-a kívánságnak: a-aztán jelentkezt-cia bíróság, amel-mentő ítéletet ho-

Nézze meg

május egyig mozi-jért kellemesen sz-

— Megreformál-Londonból jelentő-ségesnek mondj-mert a jelenlegi-más mód nincs a-dalkodásának kiki-

— Olyan esete-nashajtó felmond-tis Artin dragée-biztosít, hatása h-lett is maradandó

Erdélyi gyerme-meringen. A kolo-vezetőnöje, Hamb-Montessori intéze-mering egyik leg-erdélyi gyermekel-letesit julius és-Részvehetnek 6-gyermekek, akik o-ve augusztus else-nak Hamburg Sze-telep vezetése a-vek alapján történ-sport, kirándulás-megtekintése szer-A társasági nyel-való tekintettel, k-kitűnő alkalom a-tására. A telep és-gyermek speciális-alatt fog állani é-gyengült gyermeke-frissítését, valami-javitását célozza. utlévellett, vizum-d-keg együtt előrelá-(julius és augusz-hónapra (julius, lej. Jelentkezések-Szerén Montessor-Elisabeta 16, ahol-írásbeli felvilágos-

HIREK

Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja
 Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő
 Felelős szerkesztő: Jámor Ferenc
 Bukaresti szerkesztőség:
 Hátszegi Ernő, Hotel Imperial
 Helyi utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg

DR. HELFMANN MORDECHAI SZOMBATON ESTE ELŐADÁST TART KOLÓZSVÁRON. A cionista mozgalom egyik világszerte ismert egyénisége járja már hetek óta Erdélyt és a Keren Hajszód kampány során sorra látogatja a városokat. Dr. Helfmann, aki egyike a mozgalom legragyogóbb szónokainak és széles körben érdemelte ki a cionista zsidóság rokonszenvét, erdélyi útján csak egy napot tölt Kolozsváron, amikor is, szombaton este a City kávéház különtermében a WIZO teájan tart nagy sikerűnek ígérkező előadást. Helfmann előadására előre is felhívjuk az érdeklődők figyelmét.

Párbaj, amelyből gyilkosság lett. Párizsból jelentik: Franciaországban az ugynevezett amerikai párbajokat gyilkosságnak minősítik a bíróságok. Egy ilyen gyilkosság vádjával terhelten került bíróság elé Hourdeaux cukrász. Kreigel cipészmeister gyermekkorra óta jó barátságban volt vele. Mig a cukrász legényember maradt, a cipész három évvel ezelőtt megölt. A cipész felesége és a cukrász egy idő múlva szintén a legintimebb viszonyba kerültek. A cukrász végül is lelkiismeretfurdalást érzett, hogy barátját feleségével megcsalta. Az asszony ellenzése dacára hosszú levélben be is vallotta bűnét barátjának, akit egyuttal megkért, egyezzen bele a válásba. Kriegel a levél vétele után elsőbbséget elverte a hűtlen asszonyt, aztán revolverrel felkereste barátját, hogy párbajt vívjanak. Minthogy csak egy revolverük volt és a dolgot nem akarták halogatni, a cipész kivánságára amerikai párbajban egyeztek meg. A cipész huzta a fekete golyót, de mert nem volt bátorsága, a cukrászt kérte meg, hogy lövön rá. A cukrász eleget is tett ennek a kívánságnak: a cipészt halálra sebezte, aztán jelentkezett a rendőrségen. A francia bíróság, amely elé az ügy került, felfüggesztő ítéletet hozott.

Nézzé meg

a Magyar Színház idei ujdonságait

május egyik mozhelyárrakkal! Már 20 lejtért kellemesen szórakozik!

Megreformálják az angol felsőházat. Londonból jelentik: A Daily Herald szükségesnek mondja a felsőház reformját, mert a jelenlegi helyzet túrhetetlen és más mód nincs a reakció további garázdalkodásának kiküszöbölésére.

Olyan esetekben is, ahol minden nasható felmondta a szolgálatot, az ideális Artin drágé normális, enyhe székét biztosít, hatása huzamos használat mellett is maradandó.

Erdélyi gyermekek üdülőtelepe a Semmeringen. A kolozsvári Montessori-óvoda vezetőnöje, Hamburg Szeréna a bécsi Montessori intézet vezetőnöjével a Semmering egyik legszebb pontján bécsi és erdélyi gyermekek részére üdülő telepet létesít július és augusztus hónapokra. Résztvehetnek 6-14 éves egészséges gyermekek, akik csoportosan július, illetve augusztus elsején Kolozsvárról indulnak Hamburg Szerén kísérete mellett. A telep vezetése a Montessori nevelési elvek alapján történik. Szabadjáték, könnyű sport, kirándulások a környékre. Bécs megtekintése szerepelnek a programon. A társasági nyelv a bécsi résztvevőkre való tekintettel, kizárólag német és így kitűnő alkalom a német nyelv elsajátítására. A telep és konyhája kiváló bécsi gyermek speciálta orvos ellenőrzése alatt fog állani és az iskolaév alatt legyengült gyermekek szemléi és lelki feltrissitását, valamint testi kondíciójuk feljavítását célozza. Résztvételi díj kollektív utlevéllel, vízumdíjakkal és utiköltségekkel együtt előreláthatólag két hónapra (július és augusztus) 15.000 lej és egy hónapra (július, vagy augusztus) 9000 lej. Jelentkezések május 15-ig Hamburg Szerén Montessori-intézetben Clu, Str. Elisabeta 16, ahol bővebb szóbeli, vagy írásbeli felvilágosításokat is nyújtanak.

Április 30-ig lehet kérni a választói lajstromba való felvételt

Minden zsidónak kötelessége ellenőrizni, hogy be van-e vezetve a választói névjegyzékbe

Cluj-Kolozsvár, április 24. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Az utóbbi hetekben bekövetkezett politikai változások arra engednek következtetni, hogy rövidesen ismét az urnák elé fogják szólni az ország lakosságát. Minden valószínűség szerint június közepétől fogják írni az általános választásokról s nincs kizárva, hogy nemcsak a közönségi és megyei választásokra is. Eminent érdeke és elemi erkölcsi kötelessége minden zsidónak, hogy választói jogát gyakorolja, annál is inkább, mert előreláthatólag olyan idők következnek, amelyekben sokkal inkább, mint valaha lesz szükség a zsidóság jogainak energikus és határozott megvédésére.

A Monitorul Oficial február 28-i száma közölte azt a törvényt, amely április 30-ig

meghosszabbítja a választói listákba való felvételhez szükséges jelentkezési terminust. Azok tehát, akik különböző okokból eddig kimaradtak volna a választók névjegyzékéből s különösképpen azok a fiatalabbnak, akik a legutóbbi jegyzék összeállítására óta töltötték be huszonegyedik életévüket, április 30-ig jelentkezhetnek az illetékes községi hatóságnál, a választók névjegyzékbe való felvételük végett. Azok a nők, akiket az első összeírás alkalmával nem vettek fel a községi és megyei választók jegyzékébe, ugyancsak helyrehozhatják ezt a mulasztást. Egyetlen zsidó sem felejtse el, hogy választójogának gyakorlásával nem önmagának tartozik, hanem az egész zsidó közösségnek.

Meghívó. Az Árvagondozó kolozsvári helyi csoportja folyó hó 26-án (vasárnap) d. e. 11 órai kezdettel az Árvagondozó épületében (Papp u. 36) választmányi ülést tart. A tárgyszorokat fontosságára való tekintettel ezúton is kérjük választmányi tagjain megjelenését. Az Árvagondozó helyi csoportjának elnöksége.

Nézzé meg

a Magyar Színház idei ujdonságait

május egyik mozhelyárrakkal! Már 20 lejtért kellemesen szórakozik!

Gerhart Hauptmann, Artur Schnitzler 70 éves. Berlinből jelentik: A német színházak a jövő szezonban két nagy ünnepe van: az egyik a nagy német drámaírónak és költőnek, Gerhart Hauptmannnak 70-ik születésnapja, a másik a hírhedt német bolcs bécsi írónak és színpadi költőnek, Schnitzlernek ugyancsak 70-ik születésnapja. Ezt a két születésnapot minden német és osztrák színpadon az ünnepeiket nagy érdemeikkel méltón fogják ünnepelni. A berlini Staatstheater már el is készült a két költő ünneplésére vonatkozó jövő évi programjával. Ezek szerint a Staatstheater két Hauptmann-repríz és egy Schnitzler-bemutatót tett tervbe.

Nem lehetne nehéz dolog a gonorrhéa megfékezni, ha minden fertőzött már a betegség első megjelenésekor elég lelkiismeretes lenne és Pageolt használna. Pageol gyógyítja az öregek prostatáhipertrofiáját is. Az infekciókat, amelyeket gonokokkuszok, streptokokkuszok és Koch-féle bacilluszok idézik elő, gyorsan, kényelmesen és diszkrét módon távolítja el.

Megerősödött Törökországban a kommunista agitáció. Londonból jelentik: A Daily Express konstantinápolyi távirata jelenti, hogy a választási harc megindulásával megerősödött Törökországban a kommunista agitáció. Konstantinápolyban tizenkét moszkvai kiküldöttet tartóztattak le, köztük két nőt is, akik Törökország forradalmosítása érdekében igyekeztek propagandát kifejteni. A kommunisták a volt török fővárosban csak a dohánygyári munkások körében értek el némi eredményeket, akik ugyanis azt határozták, hogy külön kommunista listát fognak benyújtani a választásokon.

Elloptak egy kétemeletes házat. Newyorkból jelentik: New-Jersey rendőrségére a napokban beállított egy ur és bejelentette: „Ellopták a házamat!”, „Hogyan? Mit mond Ön?” „Ellopták a házamat. Ismeretlen tettesek ellopták kétemeletes házamat!” — ismételte makacsul a feljelentő. A rendőrtisztek azt hitték, hogy megőrült. Hamarosan kiderült azonban, hogy igaz volt, amit a feljelentő mondott. Házát tényleg ellopták és most nyoma sincs. Kiderült, hogy hat héttel ezelőtt vett a város végén a villanegyedben egy szép kétemeletes faházat. Kerítést is építtetett köréje és a ház és a kerítés között kis kertet ültetett. Most két hétig Amerika más részében volt dolga és mikor hazajött, elment, hogy megnézzé a kertet és a házat, amelybe a nyáron már be akart költözni. A kis kertet a fejlődő palántákkal meg is találta, a ház és a kerítés azonban nyomtalanul eltűnt. A szomszédok elmondták, hogy néhány nappal ezelőtt munkások jelentek meg a háznál, lebontották és az egész anyagot teherautókra elvitték. A szomszédok azt hitték, hogy ez a tulajdonos utasítására történik. Valószínűnek tartják, hogy a tolvajok egy másik városba vitték a házat és ott a maguk számára ujre felépítették.

A polgári államokban bebörtönzést szenvedett politikai elítéltek Moszkvában egyesület alakítottak. Londonból jelentik: Moszkvai jelentés szerint a polgári államokban bebörtönzést szenvedett politikai elítéltek egyesület alakítottak Moszkvában, melynek feladata lesz az Oroszországba irányuló politikai emigránsmozgalom szabályozása.

Véres tüntést rendeztek Toulouseban Tardieu ellen a szociáldemokraták. Párizsból jelentik: Toulouseban a szociáldemokraták ellenséges tüntést rendeztek Tardieu földművelésügyi miniszter érkezésekor a pályaudvaron. Később a tüntetők Tardieu előadását is megzavarták s a helyiség előtt zavargást inszenáltak. A helyzet annyira elfajult, hogy lovasrendőröknek kivont karddal vagdaloznia kellett a tömeget szétverniök. Számos sebesülés történt.

Az alveolaryorrhoe a csontthártya gennyes gyulladása a fogakban és a fogak redőiben, valamint a környező foghúsbán. Ha ezt a betegséget valaki megkapta, akkor a legegészségesebb fogak is kihulnak, amennyiben nem gondoskodnak megfelelő gyógyszerrel. Ajánljuk önnek a betegség megelőzésére, hogy naponta Gelle Fréres-féle fogpasztát és fogszappant használjon.

Utolsó tagfelvétel a kolozsvári Habima Zsidó Színjátszó társaságban vasárnap, 26-án d. u. 5 órakor lesz az E. Zs. N. Sz. irodájában, R. Ferdinand 30. Ugyanakkor lesz az első szereplőszűrés és az alapszabályok letárgyalása is és így mind egyik régi és új tag meg kell jelenjen.

Akinek a gyomra fáj, belmüködése megrekedt, mája megnagyobbodott, étvágya nincs, emésztése elgyengül, nyelve fehéressárga, annak naponta egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet hozza az emésztését és jó közérzetet teremt. Kórházi bizonyítványok elismerik, hogy a Ferenc József víz biztos és kellemes hatása következtében állandó használatra rendkívül alkalmas. A Ferenc József keserűvizet gyógyszertárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kaphatják.

Anna Pavlova honoráriuma. Newyorkból jelentik: Anna Pavlovát, a nemrég meghalt orosz táncosnőt megkérték Amerikában egyszer egy magántársaságban, mutassa be művészetét. 1000 dollár honorárium fejében késznek nyilatkozott rá. A háziasszony ezt kissé sokalta és alkudni próbált. A művész azonban nem tagadott. — Jól van tehát — mondotta végül a hölgy — megkapja az 1000 dollárt, de figyelmeztetem, hogy csak a tánchoz kell megjelennie, a társaságban azonban nem vehet részt. — Miért nem mondta ezt mingyárt — felelte a művész. — Így megelégszem 500 dollárral is.

Nézzé meg

a Magyar Színház idei ujdonságait

május egyik mozhelyárrakkal! Már 20 lejtért kellemesen szórakozik!

Felhívás a nyugdíjasokhoz A kolozsvári pénzügyigazgatóság felhívja az összes nyugdíjasok figyelmét arra, hogy a nyugdíjleveleket április havában a következő rendben fogják szétosztani: Április 25-én 1-1000-ig, 27-én 2001-2500-ig, 30-án, 2501-3000-ig. A könyvek szétosztásakor a nyugdíjasoknak igazolniuk kell hogy az 1931-ik év első negyedére eső adóikat befizették.

NAPROL-NAPRA

Newyorki jelentés szerint Bernard Shaw amerikai színpadoktól járó évi jövedelme meghaladja a nyolcvanezer dollárt. Shaw 15 százalékos tantemjével vezet a színpadi szerzők között.

Az angol repülést újabb súlyos veszteség érte. Légi katasztrófa áldozata lett Hauwid légi marsall, kinek gépe 1500 m. magasságban másik repülőgéppel összeütközött s lezuhant. A marsall gépének pilótája is szörnyethalt. Az angol repülést ebben az évben már 17 halálosvégi szerencsétlenség érte, összesen eddig 37 halálos áldozattal.

Pármában hosszabb ideje kutatnak petróleum után. Casalmaggidore közelében végre találtak is petróleumot a mélységben, amely tegnap elemi erővel kitört és 24 óra alatt több mint hétezer liter nyers kőolajat szolgáltatott.

Egyik lap jelentés szerint Párizs titkos katonai laboratóriumában rendkívüli erejű robbanóanyaggal töltött robbanó légi kitérőt kísérleteznek, amely a szakértők számításai szerint nagy célzasi biztonsággal egész város rombadöntésére alkalmassá tehető.

Steinhercz Rudolfnak, a kalapácsos gyilkosság áldozatának belső részzeit a kecskeméti ügyészség az országos vegyvizsgáló intézetbe küldötte be. A vegyvizsgálat veronált mutatott ki Steinhercz belső részeiben, de nem akkora mennyiséget, amely halál okozására alkalmas volna. Valószínűnek tartják, hogy Steinhercz azért vette be a veronált, hogy kevésbé érzékeny legyen a kalapácsütésekkel szemben.

Newyorki jelentés szerint Arizonában gázkivégzést vezettek be a halálbüntetés végrehajtására az eddigi használatban volt villamoszék helyett.

Nézzé meg

a Magyar Színház idei ujdonságait

május egyik mozhelyárrakkal! Már 20 lejtért kellemesen szórakozik!

Newyorki jelentés szerint Jack Diamondot a bíróság csak 25 ezer dollár óvadék ellenében hajlandó szabadlábra helyezni. A bandavezér feleségéhez fordult, de ez nem adott kedvező választ s így Diamond továbbra is ottmaradt a börtönben, ahová emberrablás gyanúja és két súlyos testi sértés büntette miatt került be.

Junkers tanár Diesel-nyersolajmotorral felszerelt repülőgépe, amely tegnap két óra alatt jutott el a berlin-tempelhofi repülőtérre Hamburgba s az erős ellenszélben mindössze 80 liter üzemanyagot használt el, ma Dessau felé startolt. A gép próbateljain tűzbiztonsága tökéletesnek mutatkozott s mivel a hajóanyag 65 százalékát a többi gépéhez viszonyítva megtakarítja, a nyersolaj-motorokkal hajtott gép kétségtelenül új alapokra fogja fektetni a légi közlekedést.

50 százalékos

vasuti kedvezmény ápr. hó 29-től május hó 9-ig Kolozsvárra „Milyen legyen az otthonom?” kiállításra. Utazási igazolványok az ország összes menetjegyirodáinál.

Lóversenyek Alsószukkon. Az alsózsuki lóversenypályán ezidén is megtartatnak május hó 1-én, 3-án és 10-én a szokásos lóversenyek. Ezen versenyeket a bonczhidai állami ménesben és kolozsi mintagazdaságban nevelt 4 éves lovakkal futják le. Ez idén is lesz egy futam a környékbeli kistenyészők számára fenntartva. A versenypályához, amely az alsózsuki vasuti állomással szemben van, Kolozsvárról és Désről vonatok és autóbuszok fognak a versenyek napján közlekedni. Részletesebb tudósítást a versenyek előtt közlünk.

KÖZGAZDASÁG

Fontos gazdasági tanácskozások kezdődtek Anglia és Franciaország között

A vámok leszállításáról és Briand gazdasági tervéről hét állam megbízottai tárgyalnak Londonban

London, április 24. A Daily Telegraph diplomáciai tudósítójának értesülése szerint Franciaország és Anglia közt fontos kereskedelmi és vámpolitikai tárgyalások kezdődtek. Ezek a tárgyalások az angol kormány azzal a javaslatával függnek össze, hogy tegyenek lépéseket a most érvényben levő vámok csökkentése érdekében. Az angol kormány néhány hónappal ezelőtt jegyzéket is küldött ebben a tárgyban hét európai állam kormányának és felajánlotta a tárgyalások megkezdését. A Daily Telegraph szerint Németország, Ausztria, Olaszország, Belgium és Svájc már válaszoltak is, míg Franciaország és Lengyelország még nem juttatták el

Londonba válaszukat.

A francia kormány nemrég Londonba küldte a Quai d'Orsay kereskedelem- és vámpolitikai osztályának több magasrangú tisztviselőjét, hogy a vámsökkentés ügyében tárgyalásokat kezdjenek az angol kereskedelmi miniszteriummal.

A Daily Herald értesülése szerint a megindult angol-francia tárgyalásoknál Briand kelet-európai vámuinóterve is nagy szerepet játszik. A londoni tárgyalásoknak valószínűleg meg lesz az az eredménye, hogy a német-osztrák vámuinóval kapcsolatban Anglia és Franciaország közt felmerült ellentéteket is sikerül elsimítani.

Színház-Mozi

Román Opera műsora

Vasárnap, apr. 26 (délután): Rigoletto.

A MAGYAR SZÍNHÁZ IRODAJANAK KÖZLEMÉNYEI

Csodabár új rendezésben, új beállításban — mozihelyárakkal. Ihász Aladár rendezésében a szomban utóljára megy a Csodabár. Nem kell külön felhívjuk közönség figyelmét arra, hogy az idei szízeson legsikerültebb újdonságát, még annak is meg kell nézni, aki már látta, mert a ma esti felelevenítése a darabnak szenzációs újdonságot és meglepetést jelent, mert a rendező Ihász Aladár mindent elkövetett, hogy a darab premiere hatását váltsa ki a közönségből. Mindenkinek meg kell néznie a Csodabár ma esti előadását. Gondoskodjon idejében jegyekről. — Mozihelyárak: 10, 20, 30, 40 és 50 lej.

Ma délután Süt a nap. Éjjel egynegyed 12-kor Ihász növendékeinek a vizsgálója — mozihelyárakkal. Ma délután fél 3-kor a nagyszerű Süt a nap megy a Szentgyörgyi ünnepi elsőrangú szízesposztában, éjjel egynegyed 12-kor pedig Ihász növendékek vizsgálója. Színesrekerülnek operettrészletek és nagyszerű egyfelvonásokok.

Vasárnapi előadások a színházban délután Ferike, mint vendég, este Szibill. Bizonyára nagy örömmel értesül a közönség, hogy a színház igazgatósága műsorra vette az idei szízeson legragyogóbb bohózatát, Ferike, mint vendég-et. Vasárnap délutánra Poór Lillivel a címszerepben. Az elővételből itélve zsfolt ház fogja ünnepelni a darab minden egyes szereplőjét. Este pedig a közönség köréből már többször reklamánt Szibillt játsza az operett együttes nagyszerű szízesposztában.

Hétfőn Éjjeli menedékhely. — Mozi-helyárakkal.

Hétfőn Éjjeli menedékhely. — Mozi-helyárakkal.

A MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA

Szombat d. u. fél 3 órakor: Süt a nap. ifjúsági előadás. Bevezeti: Finta Gerő tanár. Mozihelyárakkal.)

Szombat este 9 órakor: Csodabár. (Karácsonyi, Kertész, Nádor, Földényi, Ihászsal, új nemzetközi attrakciókkal. Mozihelyárakkal.)

Szombat este negyed 12-kor: Ihász Aladár színeskolájának vizsgálóelőadása. mozihelyárakkal.)

Vasárnap d. u. fél 3 órakor: Ferike, mint vendég. (Újdonság, Poór Lillivel. Mozihelyárakkal.)

Vasárnap este 9 órakor: Szibill. (Operettrépriz, Karácsonyi, Kertész, Szabó, Nádor, Tompa, Ihász fellépése. Mozihelyárakkal.)

Hétfő este 9 órakor: Éjjeli menedékhely. (Gorkij Maxim 4 felvonásos drámája, az irodalmi munkásciklus utolsó estéje, a három munkásdalárda fellépésével, Kaszab Anna és Fekete Mihály bucsuja. 39. premiérbérlés. Mozihelyárakkal.)

A MAGYAR SZÍNHÁZ MOZI MŰSORA

REPÜLŐ ASSZONY ÉS RINTINTIN AZ ÉLŐ CSODA KUTYA

Már csak ma és holnap látható a Magyar Színházban az új kitűnő műsor, a Repülő asszony 7 felvonásos film-attrakció és Rintintin az élő csoda kutya az 6 bűmulatos mutatványival. Előadások szombaton és vasárnap d. u. 5 és 7 órakor. Helyárak: 20 és 10 lej.

Vasárnap d. e. 11 órakor Matiné. Vasárnap d. e. 11 órakor Matiné a Magyar Színházban: Vetítésre kerül: Csókos éjszakák filmregény 6 felvonásban, a főszerepben Flórence Vidor. És az élő csoda kutya Rintintin mutatványai. Helyárak: 15 és 10 lej.

Szombaton és vasárnap d. u. 5 és 7 órakor: A repülő asszony, attrakció 8 felvonásban, a főszerepben: Ruth Ellder, a hirneves óceánrepülő és Richard Dix, továbbá fellép a számoló, zeneértő csodakutya Rin-Tin-Tin. Helyárak: 20 és 10 lej.

Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár Rt.

CLUJ, CAL. REG. FERD 7 SZ.

Fiókintézetei: Dej-Dés, Beclean-Betlen, Cehul-Silvaniei-Szilágyeseb Jibou-Zsibó, Zálau-Zilah. Affiliált intézetek: A Nagyenyedi Kisegítő Takarékpénztár R.-T., Aiud-Nagyenyed és ennek Uioara-Marosujvári fiókiintézete

Saját tőkél 60 millió lej

Foglalkozik a banküzlet minden ágazatával. Átutalásokat bel- és külföldre legelőnyösebben és legpontosabban eszközöl

Engedélyezett devizahely!

Osztrák Osztalysorsjáték

84.000 Sorsjegy. 42.000 Nyeremény,

FÖNYEREMÉNY:

20,000.000 Lei

PRÁMIA ÉS NYEREMÉNYEK:

12,000.000 Lei

7,500.000 „

2,500.000 „

2,000.000 „

etc. Összesen 42.000 nyeremény. Háromszázharmincmillió lejfen felüli összértékben.

Minden nyereményt azonnal készpénzben ki fizetünk. Állami garancia. Levonás nincs.

A sorsjegyek fele nyer.

Sorsjegyárak:

Negyed 300, fél 600, egész 1200 lej

Fizetés a sorsjegy vétele után.

A. Gaediche & Co. Wien

Franz Josefs Kai 47.

Az I. oszt. huzása 1931 máj. 19-21.

RADIO MUSOR

IDŐ: KÖZÉPEURÓPAI

Szombat, április 25.

Bukarest. 12: Grammofón. 12.30: Hírek, grammofón. 16: Zenekar. 17: Hírek, időjárás. 18: Rádiógyetem. 19: Grammofón. 20: Csajkovszkij: Diótörő szvit. — 20.30: Felolvasás. 21.15: Rádiózenekar. 21.45: Hírek.

Budapest. 9.15: A rádió házikvartettjének hangversenye. 9.30: Hírek. 12.05: Cigányzene. 12.25: Hírek. 12.35: A cigány zene folytatása. 2.45: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárás. 2.45: Hírek. 4.10: Sásdi Sándor novellái. 4.45: Potnos időjelzés, időjárás, hírek. 5: „Amit tudunk, de rosszul tudunk”. Felolvasás. 5.25: A Fejes-szalózenekar hangversenye. 6.25: Mit üzen a rádió? 7: Basildes Mária dalestje. 7.40: „A Budapesti Nemzetközi Vásár és az idegenforgalom”. Felolvasás. 8: A berlini rádió adóállomás Hubay hangversenyének közvetítése. 9: A Magyarországi Munkásdalgyletek Szövetsége képviselőiben a Jutagári Testvériség Dalkör és a Pesterzsébeti Általános Munkásdalkör hangversenye. A hangverseny után: Pontos időjelzés, időjárás, hírek. Majd: A m. kir. Mária Terézia I. honvédegyalozgred zenekarának hangversenye.

Bécs. 21.20: Régi és mai indulók. Berlin. 20: Hubay Jenő hangv. Breslau. 22.30: Tánzene. Lipcse. 20: Ünnepi hangv. Varsó. 21.10: Könyvű zene. 22.15: Chopin művei zongorán. Milánó. 22.10: Operettrészletek. Róma. 20.40: Opera. Prága. 19.05: Mandolin. Pozsony. 18.40: Fagotzene. Osló. 22.15: Dalok. Toulouse. 22.15: Dalok.

Vasárnap, április 26.

Bukarest. 10: Gyermekeóra. 10.30: Egyházi felolvasás. 11: Rádiózenekar. — 12: Grammofón. 12.30: Hírek, időjelzés. 15: Földművesek órája. 16: Zenekar. 17: Időjelzés, hírek. 18: Rádiógyetem. — 19: Grammofón. 20: Opera. Utána hírek.

Budapest. 9: Ujsághírek, kozmetika. — 11.15: Istentisztelet. Utána: Pontos időjelzés, időjárás. Majd: Az Operaház zenekari hangv. Mendelssohn: Hebridák, Chopin: F-moll zongoraverseny, Haydn: Szimfónia. 2: Grammofónhangv. — 2.50: Rádió gyermekdelutánja. 3.10: Előadás. 3.30: A földművelésügyi miniszterium elő adásorozata. 4.15: Rádió Szabadgyetem. Utána: Pontos időjelzés, időjárás, hírek. 5.10: Hangv. 6.45: „Defoe Daniel” előadás. 7.15: Könyvű zene. 8.15: Kardvívó bajnokság köv. 8.40: Emlékkünnepély. — Majd: Pontos időjelzés, időjárás, hírek. Majd: Cigányzene.

Bécs. 21.30: Zenekari hangv. Berlin. 20.30: Fuvóshangv. Breslau. 20.30: Szórakoztató zene. Bizet, Strauss, Lehár művei. Frankfurt. 19.30: Wagner: Rajna kincse.

Cukorbetegségek!

Gyógyszertárakban és drogueriákban kapható a világhírű, kellemes ízű, tápláló és orvosilag ajánlott Egger-féle Diabétes-bonbon.

Varsó, Kattowic, Poznan. 20.30: Olasz dalok.

Milánó. 21.05: Hangv.

Róma. 21.05: Bolgár hangv.

Prága. 19.35: Fuvószekar.

Pozsony. 19.35: Szórakoztató zene.

Brünn. 21: Népszerű hangv.

Apro hirdetések

ÉRTESETÉS

Elvállalom kézimunkáknak montirozását, régi keretek aranyozását és javítását. Estéknént állandó kiállítás. Somlyai aranyozó, Str. Iuliu Maniu.

Mü-Tejoltó

A rettegi főrabbi felügyelete alatt készül. Kapható engros és detailban: Legmann Mór Retteg. Jud. Somes.

Egy jó családból való zsidó kiszolgáló-leány kerestetik Grünfeld étterembe Baia-Mare.

Teljesen különbejáratu parkettes szoba butorozva, vagy butor nélkül május 1-re kiadó. Eötvös u. 12., emelet.

Mindennap frissen fejt kóser tehén és bivalytej, valamint egy tehéntől fejt csecsemőtej kapható Schwartz Ignác úr vegetárius éttermében, Reg. Ferdinand 10. szám.

1000 Lei Diamanstein Jakab Déva

Izr. tanítónő, perfekt német, kiváló zenevelő pedagógia terén, tanít magyart, franciát, kezdő angolt, kézimunkát, vallásos családnál állást keres, esetleg férőhelyre kísérőnek vagy anyátlan gyermek mellé. Cim: Neu Samu urnál Sibiu-Hermannstadt, Str. Sarii 25.

Önállóan főzni tudó, szigorúan vallásos leányt azonnalra keresek. Cseléd van. Fleischer Lipót isk. igazgató Timisoara, Scudier tér 9.

16 éves árva zsidó lány üzletben, vagy házi munkához állást keres. Inkább jó bánásmódrá, mint nagy fizetésre reflektál. Cim: Izr. Nőegylet, Cal. Victoriei 85.

Nagyobb fiu mellé zsidóban is jártas nevelő kerestetik vidékre. Jelentkezni szívesen Gyufagyár u. 24.

Erdély nagy városában levő ügyvédi irodába keresek egy utolsó vizsgái előtt álló izraelita ügyvédjelöltet. Ha a hugomat, ki 19 éves csinos leány, butorral, kelengyével és némi hozománnyal rendelkezik, elveszi, a vizsgák letételében támogatom és nyugodt megélhetésüket biztosítanom. Választ „Ügyvédjelölt” jelígre Timisoara postrestant kérek.

Teljesen különbejáratu, parkettes szoba butorozva, vagy butor nélkül, május 1-re kiadó. Eötvös u. 12., emelet.

4-500.000 lej tőkével rentabilis üzletbe betársulnék. Ajánlatok „Készpénz” jelígre a kiadóba.

4-500.000 lej kaucióval megfelelő elhelyezkedést keresek. Ajánlatokat „Megbízható” jelígre a kiadóba kérek.

Azonnal elfoglalható egy vagy kétszobás irodahelyiségek, kiválóan alkalmas ügyvédi, vagy orvosi rendelőnek. Cal. Reg. Ferdinand 8. számú házban kiadók. Értekezhetni ugyanott Sipos harisnyauzletében.

Női és férfi kalapokat

formál, fest, tisztít és vasal szakszerűleg és jutányosan

HECHT KALAPÜZEM

Cluj, Calea Regele Ferdinand 30. (a nagy vashid mellett). Fiók: Dej, Cal. Traian 9. Dus választék eredeti női kalapmodellekben, engrosban és detailban.

XIV. ÉV Cluj—K. áprili 569

Uj Kelet és házas

Értekez

Értekez

Értekez

Az „kon

A szférák egyre több é horgésbe vesz Virágnak ind posványában kár szorul csak egy-egy gyilk és gyönyör é dik a bestiális nos dekonjur nók, hogy eg virágzik: a g gyilkosságok sonlitanak a hoz. Ezeken a szintén annak korszaknak mely világszer gos kezeket, örömtelenné a

Az öröm és születik minde boldog dolgot turák ideges ban ezeket az legalább minim hettek az embe zedékek vann hogy minden lehetőség nélkül kielégítetlen v normális kielés bün és a besti letezenek. Na megöszült polg kidondolások n kozásaival gazd nikákat s ott, nyárspolgárság ség legfeljebb a kriminológia sz nyílt fertő és orgiát.

Ez a bünözés konjunktura annak a gazda junkturának, látog megüli s avultak, a kiv lelkiismeretét jára. A gazdasz kanéliküliség ré másik hatalmas világvárosok a a kielégítetlen ö nőkké való tran telen, anélkül torgó nőkre v minden tévelyg lekedetnek tárt politika esemén rövidesen nyom kerülni a lapok bünügyi krónik Péterek, a So Tomkö Belák le — szeltében és olvasók elé.

Akik az ilyen esolatban az em lésáról beszélnek próbálják megte geket. Az erede se tulságosan rossznak nem n bizonyos, hogy t rosszaságát ne társadalmi adó rozzák. Kiegyens számára lehetet szakokban az em sága mindig csö beri természet jó gazdaságilag zu